

Opinnäytetyö (AMK)
Sosiaali-alan koulutusohjelma
Toiminnalliset menetelmät
2011

Eveliina Keskimaa & Veera Kähäri

HAAVEENA PÄIVÄKOTIYRITTÄJYYS

Case Päiväkoti Ihme ja Kumma

TURUN AMMATTIKORKEAKOULU
TURKU UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES

Eveliina Keskimaa & Veera Kähäri

HAAVEENA PÄIVÄKOTIYRITTÄJYYS - CASE PÄIVÄKOTI IHME JA KUMMA

Opinnäytetyössä perehdytään päiväkotijä ja sosiaalialan yrittäjyyteen sekä yksityisen päiväkotiyrityksen perustamiseen. Opinnäytetyön tarkoituksena oli luoda yksityinen päiväkotiyrittäjä ja sen liiketoimintasuunnitelma. Opinnäytetyö koostuu teoriaosuudesta ja päiväkodin suunnitteluosuudesta sekä liiketoimintasuunnitelmasta. Teoriaosuudessa luodaan katsaus päivähoitoa ja sosiaalialan yritystoimintaa koskeviin lakeihin sekä yrityksen perustamisen vaatimuksiin. Opinnäytetyön yhteistyökumppanina toimi päiväkotiyrittäjien perustanut sosionomi.

Yrityksen liiketoimintasuunnitelma kartoittaa yrityksen toiminta- ja menestymismahdollisuudet. Liiketoimintasuunnitelmaa käytetään myös yritystoiminnan rahoitusta haettaessa.

Sosiaalialan yrittäjyys luo omat haasteensa yrittäjyyteen, sillä niin sanottuna myyntituotteena toimii aineeton palvelu, joka kohdistuu ihmisten hoivaan tai hoitoon. Koska hoito- tai hoivapalvelun kohteena ovat ihmiset, heijastuu myös palvelun laadun taso suoraan asiakkaisiin.

Opinnäytetyön tuloksena syntyi yksityinen päiväkotij Ihme ja Kumma, joka tarjoaa alle kouluikäisten lasten päivähoitoa. Päiväkodin toiminnan arvopohjana toimivat lapsen omaehtoiseen luovuuteen kannustaminen ja lapsen aito kohtaaminen päivähoitossa. Päiväkodin suunnittelussa painotetaan myös tilojen ja henkilökunnan merkitystä hyvän päivähoitotakuun takaamiseksi. Päiväkotij Ihme ja Kumma suunniteltiin sen toiminnan käynnistämävaiheeseen asti. Tämän opinnäytetyön tarkoituksena ei ole perustaa kyseistä päiväkotia, vaan toimia tulevaisuudessa työkaluna mahdollisesti oman päiväkotiyrittäjien perustamiselle.

Opinnäytetyö osoittaa, että jokainen yritys vaatii menestyäkseen toimivan liikeidean sekä todellisen tarpeen yrityksen tarjoamille palveluille. Jotta yritys voisi menestyä, vaaditaan myös yrittäjältä tietynlaisia ominaisuuksia, kuten rohkeutta ja päättäväisyyttä, jotka edesauttavat yrityksen menestymistä.

ASIASANAT:

Hoivayrittäjyys, päivähoito, yksityinen päiväkotij, luovuus, lapsilähtöisyys, liiketoimintasuunnitelma

BACHELOR'S THESIS | ABSTRACT

TURKU UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES

Degree Programme in Social Services | Activating Methods in social work

November 2011| 70

Airi Ylinen & Terhi Entonen-Sirainen

Eveliina Keskimaa & Veera Kähäri

DREAMING OF DAYCARE ENTREPRENEURSHIP - CASE DAY CARE CENTER IHME JA KUMMA

This thesis discusses entrepreneurship in daycare and social field and also foundation of a private day care center. The thesis' purpose was to create a private day care center and also its business plan. The thesis consists of the theory part and the daycare centers planning part and also of the business plan. The theory part includes a survey of the laws and demands for setting up a day care center and social fields entrepreneurship and also the demands for the foundation of a company. The thesis' partner was a bachelor of social services who has established a day care center.

The company's business plan analyzes the business's operations and possibilities to succeed. The business plan can also be used in applying for financing.

Social field's entrepreneurship creates its own challenges in the company, because the so called product is an immaterial service that is directed to people's care. Because the care services' subject are people, the service's quality level reflects directly on the client.

The private day care center Ihme ja Kumma was developed as the thesis' result. Ihme ja Kumma offers daycare for children under school age. The value base of the day care activities is supporting a child's spontaneous creativity and genuinely encountering the child in the daycare. The premises' and employees' significance in guaranteeing good daycare are also emphasized in the planning of the daycare. The day care center Ihme ja Kumma was planned up to its operations' starting phase. The thesis' purpose is not to set up the company in question, but to serve as a working tool in a possible foundation of an own company in the future.

The thesis indicates that to succeed every company needs a functioning business idea and a real demand for the services it provides. The entrepreneur has to have certain qualities such as courage and persistence to make the business succeed.

KEYWORDS:

Nursing entrepreneurship, daycare, private day care center, creativity, child-orientedness, business plan

SISÄLTÖ

1 JOHDANTO	6
2 LASTEN PÄIVÄHOITO	8
2.1 Yksityinen päivähoito	10
2.2 Palveluntuottajana yksityinen päiväkot	12
3 YRITTÄJYYS SOSIAALIALALLA	15
3.1 Yksityisten sosiaalipalveluiden valvonta	16
3.2 Yrityksen laadunhallinta	18
3.3 Yrittäjyys ja liikeidea	20
3.4 Yrityksen perustamistoimia	22
4 PÄIVÄKOTI IHME JA KUMMA	26
4.1 Ihme ja Kumman kasvatukselliset tavoitteet	28
4.2 Arvot ohjaavat ihmettelyä ja kummastelua	32
4.2.1 Luovuutta ihmetellen ja kummastellen	33
4.2.2 Lapsilähtöisesti ihmetellen ja kummastellen	35
4.3 Varhaiskasvatusympäristö mahdollistaa ihmettelyn ja kummastelun	37
5 PÄIVÄKOTI IHME JA KUMMAN LIIKETOIMINTASUUNNITELMA	41
5.1 Toiminta-ajatus ja liikeidea	41
5.2 Yrittäjät	42
5.3 Toimintaympäristö	43
5.4 Toimintatilat	44
5.5 Henkilöstö	46
5.6 Asiakkaat	47
5.7 Palvelut ja hinnoittelu	48
5.8 Myynti ja markkinointi	53
5.9 Rahoitus	55
5.10 Yrittäjien henkilökohtaiset lainat ja tukirahoitukset	56
5.11 Talouden suunnittelu	58
5.12 Toiminnan ja laadun arviointi	62
5.13 Riskien hallinta	63
5.14 SWOT-analyysi	64

6 LOPUKSI	65
------------------	-----------

LÄHTEET	67
----------------	-----------

TAULUKOT

Taulukko 1. Yksityisen hoidontuen hoitolisän määräytyminen (Kansaneläkelaitos 2011.)	11
Taulukko 2. Päivähoitopaikkojen hinnat Päiväkoti Ihme ja Kummassa.	52
Taulukko 3. Päiväkoti Ihme ja Kumman kuukausitulot.	52
Taulukko 4. Päiväkoti Ihme ja Kumman perustamiskulut.	59
Taulukko 5. Päiväkoti Ihme ja Kumman kuukausimenot.	60
Taulukko 6. Päiväkoti Ihme ja Kumman kannattavuuslaskelma.	61
Taulukko 7. Päiväkoti Ihme ja Kumman SWOT-analyysi.	64

KUVIOT

Kuvio 1. Päivähoidon laadunarviointimalli (Hujala ym. 1999, 80 Alilan & Parrilan 2004,31 mukaan).	19
---	----

1 JOHDANTO

Opinnäytetyön tarkoituksena on suunnitella yksityinen päiväkotitoiminnan käynnistämisvaiheeseen saakka sekä laatia päiväkodin liiketoimintasuunnitelma. Tässä työssä on käsitelty päiväkotitoiminnan ja sosiaalialan yrittäjyyttä sekä niihin liittyvää lainsäädäntöä ja yrityksen perustamisen vaiheita.

Opinnäytetyön tuotoksena syntyi yksityinen päiväkotitoiminta Ihme ja Kumma, joka tarjoaa koko- ja osapäivähoitoa 32 alle kouluikäiselle lapselle. Ihme ja Kumman kaikessa toiminnassa lähtökohtana on lapsen luontainen luovuus, lapsilähtöisyys sekä lapsen ainutkertaisuuden vaaliminen. Päiväkotitoiminnan yksi perusarvoista on kokonaisvaltaiset perushoitotilanteet, joissa kohdataan lapsi aidosti siinä hetkessä.

Opinnäytetyön aihe valikoitui pitkälti vahvasta kiinnostuksesta yrittäjyyteen ja yksityisen päiväkodin perustamiseen, ei toimeksiannon tuloksena. Työssä on kuitenkin ollut yhteistyökumppanina yksityisen päiväkodin perustanut sosionomi Hanna Matara. Työ on tehty opinnäytetyön tekijöiden sosionomikoulutuksen näkökulmasta ja sen pääpainona on päivähoito- ja sosiaalialan osaaminen, ei niinkään yrittäjyyden liiketoiminnallinen puoli.

Opintojen aikana ja työskennellessään päiväkodeissa on opinnäytetyön tekijöille muodostunut käsitys siitä, millaista on heidän mielestään laadukas päivähoito. Samankaltaiset näkemykset lasten päivähoitosta sekä samanlainen ammattitunteetti ovat innostaneet luomaan yhteisen päiväkodin, jossa toteutetaan yhteisiä tärkeimpiä kasvatuksellisia arvoja. Opinnäytetyön tekijöiden sukujen vahva yrittäjyytausta on myös sytyttänyt kipinän omaan yrittäjyyteen.

Yrittäjyys sosiaalialalla on aiheena ajankohtainen, sillä se on kasvava yrittäjyyden ala ja yksityisten palveluntuottajien palvelut ovat lisääntyneet tasaisesti koko 2000-luvun ajan. Vuonna 2010 yksityisiä sosiaalipalvelujen tuottajia oli Terveyden ja Hyvinvoinnin laitoksen mukaan 2922. Yksityisten toimintayksiköiden määrä on lähes kaksinkertaistunut 2000-luvun kuluessa, sillä vuonna 2000 toi-

mintayksiköitä oli vajaa 2700 ja vuonna 2010 niitä oli 4350. Yksityisiä päiväkotia ja vuonna 2010 oli 615 kappaletta.

Vastaavanlaisia opinnäytetöitä, joiden tarkoituksena on ollut suunnitella yksityinen päiväkotia ja laatia sen liiketoimintasuunnitelma, ei juuri ole. Päiväkotiyritys ja yksityinen päivähoito ei kuitenkaan aiheena ole opinnäytetöissä uusi, sillä aiheesta on tehty opinnäytetöitä, mutta niissä tarkoituksena on ollut tutkia päiväkotiyrittäjyyttä ja yrittäjyyden edellytyksiä.

Tässä opinnäytetyössä Päiväkoti Ihme ja Kumman sijaintipaikkakuntaa ei ole kerrottu nimeltä, vaan kunnan tietoja on käytetty vain viitteellisinä tietoina suunnittelun pohjana. Koska päiväkotia ei ole oikeasti tarkoitus perustaa, ei sijaintipaikkakunta ollut merkityksellinen opinnäytetyön suhteen. Sijaintipaikkakunnan tietoja kerättiin muun muassa kunnan kotisivuilta sekä kunnan päivähoiton aluejohtajalta.

Opinnäytetyö koostuu neljästä eri aihekokonaisuudesta. Ensimmäisessä aihekokonaisuudessa käsitellään lasten päivähoitoa sekä yksityistä päiväkotitoimintaa. Toisessa osiossa syvennytään sosiaalialan yrittäjyyteen, sen eri muotoihin ja erityispiirteisiin. Seuraavat aihekokonaisuudet esittelevät opinnäytetyössä luotua yksityistä päiväkotia Päiväkoti Ihme ja Kummaa. Kolmannessa osiossa käsitellään Päiväkoti Ihme ja Kumman toiminta-ajatusta ja neljäs osio on päiväkodin liiketoimintasuunnitelma.

2 LASTEN PÄIVÄHOITO

Lasten päivähoito on julkinen sosiaalihuollon erityispalvelu ja osa sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujärjestelmää. Lasten päivähoidosta annetun lain mukaan päivähoidolla tarkoitetaan lapsen hoidon järjestämistä päiväkotihoidona, perhepäivähoitona, leikkitoimintana tai muuna päivähoitotoimintana (Laki lasten päivähoidosta 19.1.1973/36).

Suomalainen päivähoito on kaksimerkityksinen. Toisaalta se on lakisääteinen sosiaalipalvelu, joka mahdollistaa vanhempien työssäkäynnin ja turvaa lasten hoidon ja huolenpidon työssäolon ajaksi. Toisaalta sen tarkoituksena on tarjota monipuolista lapsen ikätason mukaista ja lapsen tarpeet huomioivaa toimintaa. Tällöin päivähoiton merkitys on kasvatuksellinen ja opetuksellinen. Suomessa päivähoito on ollut 1990-luvulta lähtien subjektiivinen palvelu, eli jokaisella alle kouluikäisellä lapsella on oikeus vanhempien valinnan mukaan saada kunnallinen päivähoitopaikka tai oikeus koti- tai yksityisenhoidon tukeen. (Laki lasten päivähoidosta 19.1.1973/36; Vilén ym. 2007, 75,186.)

Laki lasten päivähoidosta (19.1.1973/36) sekä Asetus lasten päivähoidosta (16.3.1973/239) ovat keskeisimmät päivähoitoa ohjaavista laeista. Näiden lisäksi päivähoitoa sekä sen toteuttamista ohjaavat seuraavat sosiaali- ja terveydenhuollon lait ja asetukset (Alila & Parrila 2004, 12–13.)

- Laki sosiaalihuollon asiakkaan asemasta ja oikeuksista (22.9.2002/812)
- Laki sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista (3.8.1996/734)
- Sosiaalihuoltolaki (17.9.1982/710)
- Laki sosiaalihuollon ammatillisen henkilöstön kelpoisuusehdoista (29.4.2005/272)
- Valtioneuvoston asetus sosiaalihuollon ammatillisen henkilöstön kelpoisuusvaatimuksista (29.7.2005/608)
- Kuntalaki (17.3.1995/365)
- Laki lasten kanssa työskentelevien rikostaustan selvittämisestä (14.6.2002/504)
- Laki yksityisten sosiaalipalvelujen valvonnasta (9.8.1996/603)

- Lastensuojelulaki (13.4.2007/417)
- Laki lasten kotihoidon ja yksityisen hoidon tuesta (20.12.1996/1128)

Lasten päivähoidosta annetun lain (19.1.1973/36) mukaan päivähoiton tulee tarjota lapselle turvalliset, jatkuvat ja lämpimät olosuhteet sekä toimintaa, joka tukee monipuolisesti lapsen kehitystä. Päivähoiton toiminnan tulee olla sellaista, joka edistää lapsen fyysistä, sosiaalista ja tunne elämän kehitystä sekä tukee lapsen älyllistä, esteettistä, eettistä ja uskonnollista kasvatusta. Päivähoiton suunnittelussa ja toiminnassa tulee huomioida jokaisen lapsen yksilölliset tarpeet.

Asetus lasten päivähoidosta (16.3.1973/239) sekä Laki sosiaalihuollon ammatillisen henkilöstön kelpoisuusehdoista (29.4.2005/272) luo raamit päiväkodin henkilöstölle sekä henkilöstön määrille. Päiväkodin johdosta ja hallinnosta vastaa päiväkodin johtaja, jonka kelpoisuusehdot määrittyvät johtajan tehtävien mukaan. Päiväkodin johtajalta, joka johtotehtävien lisäksi osallistuu myös lapsiryhmän toimintaan, antaa ammatillista ohjausta työntekijöille tai osallistuu päiväkodin varhaiskasvatuksen suunnitteluun, vaaditaan lastentarhanopettajan kelpoisuus sekä riittävää johtamistaitoa. Vain hallinnollisissa tehtävissä, joihin ei liity työtä lapsiryhmässä tai ammatillista ohjausta, toimivan päiväkodin johtajan kelpoisuusehtona on ylempi ammattikorkeakoulututkinto, esimerkiksi kasvatustieteen maisterin tutkinto. (Laki sosiaalihuollon ammatillisen henkilöstön kelpoisuusehdoista 29.4.2005/272.)

Lasten päivähoidosta annetun asetuksen (16.3.1793/239) mukaan joka kolmannella päiväkodin työntekijällä tulee olla lastentarhanopettajan kelpoisuus ja muilla työntekijöillä vähintään sosiaali- ja terveysalan perustutkinto tai muu vastaava tutkinto. Lastentarhanopettaja vastaa päiväkodin toiminnan suunnittelusta sekä toteutuksesta. Lastentarhanopettajan tehtävissä toimivalla on oltava joko kasvatustieteen kandidaatin tutkintoon sisältyvä lastentarhanopettajan koulutus tai sosiaali- ja terveysalan ammattikorkeakoulututkinto, johon sisältyy 60 opintopisteen verran

varhaiskasvatukseen ja sosiaalipedagogiikkaan suuntautuvia opintoja.

Päiväkodissa lasten perushoidollisista tehtävistä huolehtivat lastenhoitajat, päivähoitajat ja lähihoitajat, riippuen päiväkodin käyttämästä nimikkeestä. Kelpoisuusehtona näihin tehtäviin on sosiaali- ja terveystieteiden perustutkinto, kuten lähihoitajan tutkinto tai muu vastaava tutkinto, kuten lapsi- ja perhetyön perustutkinto (Laki sosiaalihuollon ammatillisen henkilöstön kelpoisuusehdoista 29.7.2005/608; Setälä 2011, 206.)

Päiväkodin hoito- ja kasvatushenkilöiden määrä on mitoitettava suhteessa lasten määrään. Seitsemää yli kolmevuotiasta kokopäivähoidossa olevaa lasta kohden täytyy olla yksi työntekijä ja yksi työntekijä neljää alle kolmevuotiasta lasta kohden. Osapäivähoidossa olevilla lapsilla tulee olla yksi työntekijä 13 yli kolmevuotiasta lasta kohden. (Asetus lasten päivähoitosta 16.3.1973/239). Suhdeluvut tulee ottaa huomioon muun muassa päivähoiton toimintaa ja ryhmäkokoja suunniteltaessa. Suhdeluvuista voidaan tilapäisesti poiketa, jos lapsilla on säännöllisesti vähemmän hoitopäiviä kuin päiväkodissa toimintapäiviä.

2.1 Yksityinen päivähoito

Vastuu päivähoiton järjestämisestä kuuluu sosiaalihuoltolain (17.9.1982/710) puitteissa kunnille, mutta sen lisäksi päivähoitoa tuotetaan myös yksityisen ja kolmannen sektorin toimesta ja tällöin kunnan tehtävänä on valvoa ja tukea yksityistä päivähoitoa. Yksityistä päivähoitoa on päiväkotihoidon, perhepäivähoiton tai perhe voi palkata yksityishenkilön lapsen kotiin. (Kettunen ym. 2001, 28–29).

Vuoden 2009 tilastojen mukaan Suomessa oli 217 997 lasta päivähoitossa. Näistä lapsista yksityisessä päivähoitossa hoidettiin yksityisen hoidon tuella 17 278 lasta ja sen osuus päivähoitosta oli kahdeksan (8) prosenttia. (Terveystieteiden ja hyvinvoinnin laitos 2010.)

Vanhemman valitessa kunnallisen päivähoiton sijaan yksityisen päivähoiton, heillä on oikeus yksityisen hoidon tukeen, jonka Kela maksaa suoraan yksityi-

selle päivähoidon tuottajalle tai perheen palkkaamalle hoitajalle. (Hoitopaikka.net 2007.) Yksityisen hoidon tuki koostuu hoitorahasta ja hoitolisästä. Yksityisen hoidon tuki maksetaan jokaisesta lapsesta erikseen. Hoitoraha maksetaan jokaiselle yksityisen hoidon tukeen oikeutetulle ja se voi olla enintään lapsen päivähoitomaksun suuruinen. Hoitorahan suuruus vuonna 2011 on 160,64 euroa, kun lapsi on päivähoitoikäinen. Jos lapsi kuuluu pidennetyn oppivelvollisuuden piiriin, on esiopetuksen ohella osapäivähoidossa vuotta ennen koulun alkua tai aloittaa koulun kuusivuotiaana hoitorahan suuruus on 59,11 euroa kuukaudessa. (Kansaneläkelaitos 2011a.)

Yksityisen hoidon tuen hoitolisä on tulosidonnainen ja sen saamiseen ja suuruuteen vaikuttavat perheen kuukausittaiset bruttotulot sekä perhekoko. Jos perheen bruttotulot ylittävät täyden hoitolisän tulorajan, ylimenevästä osuudesta vähennetään perhekoon mukainen vähennysprosentti. Hoitolisän määräytymistä selvennetään taulukossa 1. Vuonna 2011 hoitolisää saa enintään 135,09 euroa kuukaudessa. (Kansaneläkelaitos 2011a.) Joissain kunnissa maksetaan kuntakohtaista yksityisen hoidontuen kuntalisää Kelan maksaman tuen lisäksi.

Taulukko 1. Yksityisen hoidontuen hoitolisän määräytyminen (Kansaneläkelaitos 2011b.)

Perheen koko (henkilöä)	Tulot, joilla saa täyden hoitolisän e/kk	Vähennysprosentti	Bruttotulot, joilla ei saa hoitolisää e/kk
2	1 160	11,5	2 334,66 e/kk
3	1 430	9,4	2 867,08e/kk
4 tai enemmän	1700	7,9	3 409,94 e/kk

2.2 Palveluntuottajana yksityinen päiväkot

Yksityisten päiväkotien juuret ajoittuvat jo 1800-luvulle, jolloin aloitettiin nykyistä päiväkotitoimintaa vastaava lastentarha- ja seimitoiminta, joka oli pääasiassa yksityisen ja kolmannen sektorin toimintaa. Yksityisten yrityspohjaisten päiväkotien perustaminen alkoi kuitenkin varsinaisesti 1990-luvulla, jolloin Suomen ja kuntien taloudellisen tilanteen muutokset sekä lainsäädännön muuttuminen tarjosivat otolliset mahdollisuudet päiväkotiyritysten perustamiselle. Suurin syy yksityisten päiväkotiyritysten perustamiselle on ollut kuntien taloudelliset vaikeudet. Monissa kunnissa mahdollisuus rahoittaa kunnallista päivähoitoa pieneni ja tämän vuoksi kunnat joutuivat vähentämään kunnallista päivähoitoa ja vuosien 1992–1994 aikana kunnissa lakkautettiin yhteensä 32 000 päivähoitopaikkaa. Kunnallisen päivähoidon supistamisen lisäksi kunnissa tehtiin myös muita säästötoimenpiteitä, kuten lakkautettiin virkoja. Päivähoitopaikkojen kysyntä alkoi tämän jälkeen kuitenkin nopeasti kasvaa, mutta kuntien talous ei toipunut yhtä nopeasti ja ne eivät yksin pystyneet tyydyttämään äkkinäistä päivähoidon tarpeen lisääntymistä. (Sinkkonen & Kosola 2004, 38.)

Kuntien taloudellisten vaikeuksien lisäksi syitä yksityisten päiväkotien lisääntymiselle olivat erilaiset lakimuutokset sekä muut poliittis-hallinnolliset muutokset. Lasten päivähoitolakia muutettiin vuonna 1993 ja kunnat veloitettiin järjestämään päivähoitopaikka kaikille alle kolmevuotiaalle lapsille. Vuonna 1996 lakia muutettiin uudelleen ja oikeus päivähoitopaikkaan laajennettiin koskemaan kaikkia alle kouluikäisiä. Vuoden 1997 lopussa otettiin käyttöön yksityisen hoidon tuki, joka paransi vanhempien mahdollisuuksia käyttää yksityistä päiväkotihoidoa vähentämällä hintaeroa yksityisten ja julkisten palvelujen välillä. Samoihin aikoihin otettiin käyttöön myös kuntalisät ja päivähoidon käyttäjämaksuissa tehtiin muutoksia. (Sinkkonen & Kosola 2004, 38–39.)

1990-luvun jälkeen yksityisten päiväkotien määrän kasvu jatkui nopeana. Yksityisten päiväkotien määrän lisääntymistä on kuitenkin vaikea hahmottaa, sillä viime vuosikymmeninä yksityisiä päiväkoteja ei ole tilastoissa eroteltu kunnalli-

sista päiväkodeista. Yksityisten päiväkotien tilastointi aloitettiin vasta vuonna 1994, mutta silloinkaan ei eroteltu onko päiväkotia yksityisen yrityksen vai kolmannen sektorin järjestöjen ylläpitämä. Vasta vuonna 2001 alettiin yksityisten yrittäjien perustamia ja kolmannen sektorin perustamia päiväkoteja tilastoimaan erikseen. (Sinkkonen & Kosola 2004, 27.)

2000-luvulla yksityisten päiväkotien määrä on lisääntynyt tasaisesti ja se on yksi suurimmista yritysten toimialoista sosiaalipalveluissa. Vuonna 2010 yksityisiä päiväkoteja oli Terveystieteiden ja hyvinvoinnin laitoksen (2011a) mukaan 615 ja vuoden lopussa niissä oli hoidossa noin 19 300 lasta, joista 17 000 oli kokopäivähoidossa. Kaikista päiväkotihoidossa olevista lapsista yksityisissä päiväkodeissa oli hoidossa 11,3 prosenttia, niistä yrityspohjaisten päiväkotien osuus oli 5,7 prosenttia ja järjestöjen ylläpitämien osuus 5,6 prosenttia.

Yksityiset päiväkodit voivat tuottaa palveluitaan kahdella tavalla, joko yksityisesti myymällä palvelut suoraan perheille tai tekemällä kunnan kanssa ostopalvelusopimuksen. Ostopalvelusopimus on kunnan ja päiväkodin välinen sopimus, jonka mukaan yksityinen päiväkotia tuottaa päivähoitopalvelua kunnalle. Kunta maksaa päiväkodille sopimuksen mukaan korvauksen palveluista. (Tenhunen 2004, 15.) Ostopalvelusopimuksen tehneen päiväkodin palvelut ovat osa kunnallisia päivähoitopalveluita ja perheet hakevat niihin kunnallisen päivähoitojärjestelmän kautta. Tällöin päivähoitomaksut ja muut korvaukset määräytyvät kunnallisten päivähoitomaksujen mukaan. Jos päiväkotia ei tee ostopalvelusopimusta, sen toiminta on täysin yksityistä ja perheet hakevat päivähoitopaikkaa suoraan päiväkodista. Tällöin päiväkotia määrittelee päivähoitomaksut itse. (Kotilainen & Lampinen 2011, 17) Päiväkotia voi myös jakaa paikat niin, että osaan paikoista tehdään ostopalvelusopimus kunnan kanssa ja osa myydään suoraan perheille.

Suuri osa yksityisistä päiväkodeista tekee joko kaikista tai osasta paikoista ostopalvelusopimuksen kunnan kanssa. Vuonna 2010 tiedon ilmoittaneista 512 (yksityisiä päiväkodeja kaikkiaan 615) yksityisestä päiväkodeista 42,6 prosenttia oli tehnyt kaikista paikoistaan kunnan kanssa ostopalvelusopimuksen. 9,8 prosenttia päiväkodeista on tehnyt ostopalvelusopimuksen alle puoleen hoitopaikoista ja 7,8 prosenttia vähintään puoleen hoitopaikoista. (Terveys- ja hyvinvoinnin laitos 2011a.)

3 YRITTÄJYYS SOSIAALIALALLA

Sosiaalialan yrittäjyys on kasvava yrittäjyyden ala ja ajankohtainen ilmiö. Monet yhteiskunnan muutokset, kuten väestön ikääntyminen, palvelujen kasvava kysyntä sekä kunta- ja palvelurakenteen uudistus ovat luoneet uusia liiketoimintamahdollisuuksia. (Kainlauri 2007, 9.)

Suomessa kunnilla on ollut vuoden 1993 alusta saakka sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen järjestämisvastuu sekä vastuu palvelujärjestelmän rahoituksesta. Kunnilla ei kuitenkaan ole suoranaista vastuuta palvelujen tuotannosta. (Hiltunen ym. 2007, 9.) Kunnan päävastuu toiminnan järjestäjänä on määritelty muun muassa kansanterveyslaissa (28.1.1972/66), sosiaalihuoltolaissa (17.9.1982/710) sekä laissa sosiaali- ja terveydenhuollon suunnittelusta ja valtionosuudesta (3.8.1992/733). Lakien mukaan kunta voi järjestää sosiaali- ja terveydenhuoltoon kuuluvat tehtävät esimerkiksi hoitamalla toiminnan itse tai hankkimalla palveluja yksityiseltä palvelun tuottajalta kuten yritykseltä, yhteisöltä tai osuuskunnalta. Kunnilla on myös vastuu yksityisten sosiaalipalvelujen valvonnasta ja tukemisesta. (Tenhunen 2004, 17.) Suurin osa sosiaalialan yritysten palveluista myydäänkin joko suoraan tai välillisesti kunnille. Myös sosiaalialan yritysten kehitys- ja kasvumahdollisuudet ovat vielä kytköksissä julkisen sektorin päätöksiin palveluntuotannon järjestämisestä. (Kainlauri 2007, 10.)

Vuonna 2010 yksityisiä sosiaalipalvelujen tuottajia oli Terveyden ja Hyvinvoinnin laitoksen mukaan 2922. Yksityisten toimintayksiköiden määrä on lähes kaksinkertaistunut 2000 luvun kuluessa, sillä vuonna 2000 toimintayksiköitä oli vajaa 2700 ja vuonna 2010 niitä oli 4350. (Terveyden ja hyvinvoinnin laitos 2011a.)

Sosiaalialan yrittäjyyden yksi yritystoiminnan muoto on hoivayrittäjyys, johon myös lasten päivähoito lukeutuu. Hoivayrittäjyydellä tarkoitetaan sosiaali- ja terveysalan yritystoimintaa, joka käsittää eri ikä- ja väestöryhmien hoivan, huolenpidon ja hoidon. Hoivayrittäjyys on yrittäjyyden muotona vielä melko tuore ilmiö. Hoivayrittäjyyden katsotaan syntyneen 1990-luvun aikana ja sen jälkeen se on

kehittynyt ja yleistynyt paljon. Hoivayrityksiä on syntynyt myös siten, että eri alan yritykset ovat laajentaneet toimintaansa hoivan alueelle. (Rissanen & Sinkkonen 2004, 6.)

Hoivayrittäjyyden kuuluessa sosiaalialan yrittäjyyden alueelle, myös hoivayritysten toimintaa säätelee tiukka lainsäädäntö sekä siihen kuuluva valvonta ja tämä onkin yksi hyvinvointiyrittäjyyden erityispiirre. (Kaarakainen 2004, 66.) Lainsäädännön lisäksi hoivayrittäjyyden yksi erityispiirre on sen vahva sidos eettisyyden ja ammatillisuuden vaatimuksiin. Päiväkotiyrityksen toimintaan liittyy esimerkiksi vahvasti Suomen Lastenhoitoalan Liiton laatimat Lastenhoitoalan eettiset periaatteet sekä lastentarhanopettajien eettiset periaatteet. Nämä eettiset periaatteet muodostavat yhdessä pohjan sille, miten toimintaa yrityksessä toteutetaan. Jokainen hoivayrittäjä ja yrityksen työntekijä on sosiaalistunut näihin eettisiin periaatteisiin jo koulutuksessaan. Hoivayritykset ovat vielä tänä päivänä usein pienyrityksiä sekä naisyrittäjien perustamia. (Rissanen & Sinkkonen 2004, 20–22.)

Hoivayrittäminen asettaa yrittäjille erilaisia ammatillisia osaamisvaatimuksia. Hoivayrittäjillä tulisi olla kyky toimia yhteistoiminnallisesti sekä moniammatillisissa työryhmissä. Hoivayritystoimintaa perustavan yrittäjän vahvuuksina toimivat taito arvioida ja kehittää omaa toimintaa, työkokemus, luovuus ja johtamistaidot. Osaamisvaatimusten pohjana sosiaalialan yrittäjyydelle on korkeatasoinen ammatillinen koulutus sekä kokemusta ammattilaisena toimimisesta. Ammatillista kokemusta voi omalla alalla toimimisen lisäksi karttua myös muiden alojen asiakaspalvelutehtävissä. (Puhakka-Tanskanen & Tossavainen 2004, 100–101.)

3.1 Yksityisten sosiaalipalveluiden valvonta

Yritystoimintaa säätelevien lakien lisäksi sosiaalialan yritystoimintaa säätelevät useat sosiaali- ja terveydenhuollon alakohtaiset lait, joilla säädetään yrityksen perustamisedellytyksistä, rekisteröinnistä sekä toiminnan valvonnasta. Muihin yrityksiin verrattuna lainsäädäntö on todella tiukka, mutta on oikeutettu sillä ky-

seessä on toiminta ihmisten hyvinvoinnin takaamiseksi. (Kaarakainen 2004, 66.)

Yksityisten sosiaalipalvelujen valvonnasta annetussa laissa (9.8.1996/603) on asetettu edellytykset yksityiselle sosiaalipalveluja tuottavalle yritykselle. Aluehallintoviraston ja yrityksen toimintakunnan tehtävänä on valvoa, että yritys täyttää nämä edellytykset. Yrityksen toimintatilojen tulee soveltua niissä annettavalle hoidolle, kasvatukselle ja muulle huolenpidolle sekä olla terveydellisiltä olosuhteiltaan sopivat. Palvelujen tarpeeseen ja hoidettavien lukumäärään nähden tulee yrityksessä olla riittävä määrä ammattitaitoista henkilökuntaa. Henkilökunnan on myös täytettävä samat kelpoisuusehdot, joita edellytetään vastaavissa kunnallisissa tehtävissä toimivilta. Yrityksellä on myös oltava nimettynä henkilö, joka vastaa siitä, että toiminta ja palvelut täyttävät sille asetetut vaatimukset. Päiväkoti Ihme ja Kummassa toinen perustajista nimetään vastuuhenkilöksi. Sosiaalipalveluja tuottavan yrityksen palvelujen täytyy perustua asiakkaan ja palveluntarjoajan väliseen sopimukseen, johon tarvittaessa liittyy asiakkaan kanssa laadittu palvelu-, hoito-, huolto-, kuntoutus- tai muu vastaava suunnitelma. (Aluehallintovirasto 2011a.) Päivähoidossa laaditaan hoitosopimus ja sen lisäksi jokaiselle lapselle henkilökohtainen varhaiskasvatussuunnitelma, johon kirjataan lapsen yksilölliset tarpeet ja tavoitteet sekä vanhempien näkemykset.

Sosiaalialan yritykset ovat joko ilmoitusvelvollisia tai luvanvaraisia. Ympäri vuorokautisesti toimivien sosiaalipalveluja tuottavien yritysten tulee Yksityisten sosiaalipalvelujen valvonnasta säädetyn lain (9.8.1996/603) mukaan hakea Aluehallintovirastolta lupaa toiminnalleen. Päiväkoti Ihme ja Kumma ei tule tarjoamaan ympärivuorokautista toimintaa, joten sitä koskee ilmoitusvelvollisuus. Ilmoitus tehdään toimintakuntaan ennen toiminnan aloittamista. Ilmoituksen perusteella kunta valvoo yksityistä päivähoitoa ja ylläpitää luetteloa päivähoiton harjoittajista. Kuntien ilmoittamien tietojen pohjalta Aluehallintovirasto pitää rekisteriä yksityisistä sosiaalipalvelujen tuottajista, kuten päiväkotiryityksistä. (Tenhunen 2004, 27–28; Aluehallintovirasto 2011b.)

Ilmoituksessa päiväkodin toiminnan aloittamisesta tulee yksityisten sosiaalipalvelujen valvonnasta annetun lain (9.8.1996/603) mukaan olla:

- palvelujen tuottajan nimi, henkilötunnus tai liike- ja yhteisötunnus sekä yhteystiedot
- toimintayksiköiden ja toimipaikkojen nimet ja yhteystiedot
- palveluala sekä toiminnan sisältö ja sen suunniteltu laajuus kussakin toimintayksikössä ja toimipaikassa
- asiakaspaikkojen lukumäärä
- sosiaalipalvelujen vastuuhenkilön nimi, henkilötunnus ja yhteystiedot sekä koulutus, työkokemus ja tehtävä toimintayksikössä
- muun henkilöstön määrä ja koulutus
- tieto rekisteröitymisestä ennakkoperintälaissa tarkoitettuun työnantajarekisteriin
- toiminnan aloittamispäivä
- asiakasasiakirjojen säilyttämispaikka, selvitys asiakasrekisterinpidon keskeisistä periaatteista ja rekisterinpidosta vastaava henkilö
- palvelujen laadun, turvallisuuden ja asianmukaisuuden arvioimiseksi tarvittavat muut tiedot.

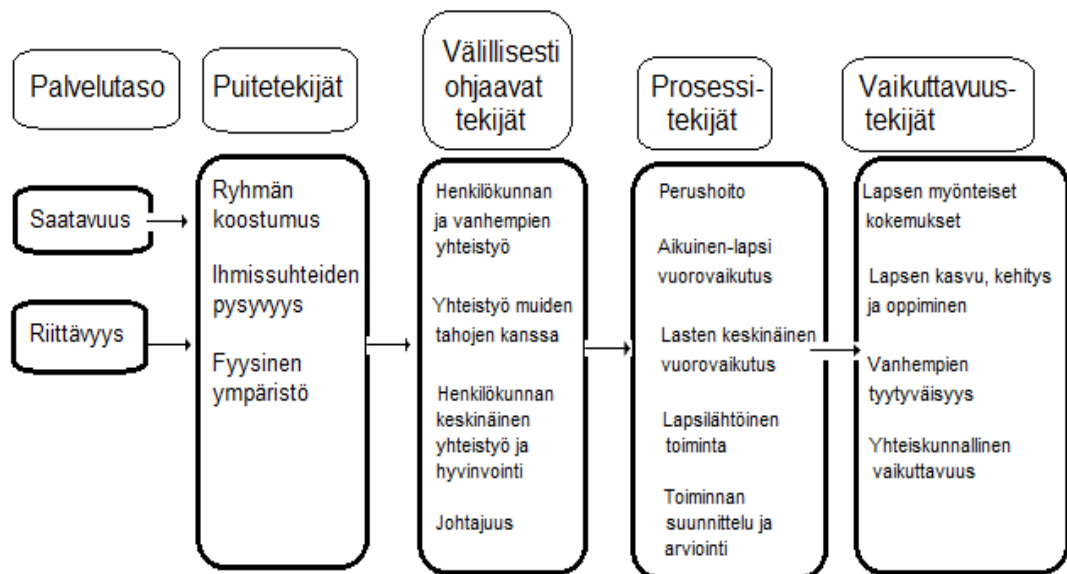
Tilastokeskuksella on käytössään toimialaluokitus, joka luokittelee kaiken yritys- ja palvelutuotannon. Tässä luokittelussa sosiaali- ja terveystyöpalveluilla on molemmilla omat ryhmänsä. Sosiaalipalveluryhmä jakautuu kahteen ryhmään majoituksen sisältäviin ja sosiaalisiin avopalveluihin, joista Päiväkoti Ihme ja Kumma lukeutuu sosiaalisiin avopalveluihin. (Kainlauri 2007, 20.)

3.2 Yrityksen laadunhallinta

Olennainen osa yritystoimintaa on yrityksen laadunhallinta. Tämä tarkoittaa laadun jatkuvaa arviointia ja kehittämistä monesta eri näkökulmasta. Laadun määrittelyn näkökulmia voivat olla esimerkiksi asiakkaan, ammatillisen työn ja johtamisen näkökulmat. Laadun kriteereitä voidaan määrittellä laadun eri lähtökoh-

dista ja voimavaroista, palveluprosessista ja sen tuloksista sekä vaikutuksista. (Kainlauri 67, 2007.) Päiväkoti Ihme ja Kumman laadunarviointia tehdään näiden näkökulmien ja kriteereiden pohjalta. Päiväkoti Ihme ja Kummassa laadun lähtökohtana ovat muun muassa asiakkaan tarpeet ja odotukset, koulutettu henkilöstö sekä lakien ja asetusten noudattaminen. Jotta laatu ja sen arviointi toimivat, tulee palveluntuottajien omata moninaisia tietoja ja taitoja sekä ymmärrystä erilaisista asiakastarpeista (Kainlauri 2007, 68).

Päivähoidon laatu voidaan jäsentää erilaisiin osatekijöihin, jotka kaikki ovat merkityksellisiä päivähoiton laadun kannalta. Kuviossa 1 esiintyvät laatutekijät on jaettu neljään erilaiseen luokkaan, eri näkökulmien perusteella. Puitekijät ovat reunaehtoja laadukkaan päivähoiton toteutumiseksi. Välilliset tekijät säätelevät laatua toiminnallisesti. Prosessitekijät liittyvät kasvatustekijöihin ja vaikuttavuustekijät kuvaavat tuotoksen tasoa. Näiden laatutekijöiden oletetaan olevan toisistaan riippuvaisia. Kuvio 1 kertoo mihin osatekijöihin huomio tulee kiinnittää, kun päivähoiton laatua arvioidaan ja kehitetään. (Alila & Parrila 2004, 30–31.)

Kuvio 1. Päivähoidon laadunarviointimalli (Hujala ym. 1999, 80 Alilan & Parrilan 2004, 31 mukaan).

Sosiaalialan yritysten niin sanottuna myyntituotteena toimii aineeton palvelu, joka kohdistuu esimerkiksi ihmisten hoivaan tai hoitoon. Koska hoito- tai hoivapalvelun kohteena ovat ihmiset, heijastuu myös palvelun laadun taso suoraan asiakkaisiin. Sosiaalipalvelujen laatua sekä sosiaalihuollon asiakkaan oikeutta saada hyvää ja laadukasta palvelua, on myös korostettu lainsäädännössä. Sosiaalihuollon asiakkaalla on lakisääteinen oikeus laadukkaaseen palveluun palvelun tuottajasta riippumatta. Asiakkaan lakisääteinen oikeus laadukkaisiin palveluihin onkin yksi iso ero muihin toimialoihin verrattuna, sillä Suomessa ei muilla toimialoilla ole vastaavanlaista asiakkaan asemaa korostavaa lainsäädäntöä. (Tenhunen 2004, 98.)

Yritystoiminnan luotettavuutta lisää laatumääritelmien purkaminen. Esimerkiksi, kun päiväkotiyrittäjältä kysytään mitä lapsilähtöisyys hänen yrityksensä toiminnassa tarkoittaa, tulee vastauksen olla konkreettinen ja selkeästi ymmärrettävissä. Hoiva- ja hoitopalveluiden haasteena onkin tällaiset yleisesti käytössä olevat käsitteet kuten lapsilähtöisyys. Ongelmana on se, miten tällaisista käsitteistä voi yritys tehdä ammatillisesti päteviä. Päiväkoti Ihme ja Kumma määrittelee toimintaansa perustuvan arvopohjan ja sen tärkeät käsitteet selkeästi, mahdollisimman laajasti ja konkreettisesti, antaen esimerkkejä siitä, kuinka päiväkodissa toimitaan. Ihme ja Kumma määrittelee toimintansa eri seikat siten, että ne ovat ymmärrettävissä ilman alan osaamista. (Kainlauri 2007, 69.)

3.3 Yrittäjyys ja liikeidea

Yrittäjän tarina on aina erilainen. Jokainen tarina tarvitsee kuitenkin alkaakseen rohkeutta, uhrautumista, vahvaa osaamista, kokemusta sekä vahvan uskon omaan yritysideaansa. Yritys vaatii toimiakseen pyrkimystä parempaan, ponnisteluja ja uhrauksia.

Yrittäjäksi määritellään henkilö, joka organisoii liiketoimintaa jonkun tarpeen vuoksi ja yrittäjänä voi toimia sekä yksi tai useampi henkilö yhdessä. Yrittäjyydessä tavoitteena on pääsääntöisesti tehdä yrityksen toiminnalla voittoa henkilökohtaisten pyrkimysten rinnalla, kantaen myös yritystoiminnan mukanaan tuo-

mat riskit. Yrittäjään henkilönä liitetään tietynlaisia ominaisuuksia, esimerkiksi ahkeruutta, kunnianhimoa, rohkeutta ja innovatiivisuutta. Persoonaltaan yrittäjät mielletään sitkeiksi, työteliäiksi ja luoviksi. Tekijöitä, jotka houkuttelevat erilaisia ihmisiä yrittäjiksi, ovat myönteiset käsitykset omasta johtajuudestaan ja olla oman itsensä johtajana sekä hyvät toimeentulomahdollisuudet tai kannustavamarkkinatilanne. (Kainlauri 2007, 27.)

Jokainen yritys saa alkunsa yrittäjän liikeideasta eli siitä millainen yrityksestä tulee. Liikeidean syntyminen voi tapahtua nopeasti tai pitkän kehittämisprosessin tuloksena. Jos liikeidean palveluna on aineeton palvelu, esimerkiksi hoito tai hoiva, on liikeidean konkretisoiminen vaikeaa, mutta sitäkin tärkeämpää. Liiketoiminnan aloittamisessa sekä asiakaskontaktien ja yhteistyösuhteiden luomisessa auttavat perusteltu ja hyvin kuvattu toiminta. Liikeideaa voi ryhmitellä sen ydinpalvelun eri tekijöiden, yrittäjän osaamisen ja toimintaympäristön mukaan. Tämä tarkoittaa esimerkiksi markkinaraon suuruutta, palvelun sisältöä sekä mahdollista muuta osaamista ammatillisen pätevyyden ohella. (Kainlauri 2007, 35.)

Yksityistä päiväkotia perustaessa tulee ottaa huomioon päiväkodin toimintaan liittyvä eettinen puoli sekä päivähoitoa ja sosiaalialaa koskeva lainsäädäntö. Päiväkodin eettisinä kulmakivinä voidaan pitää hyvää ammattitaitoa, hyvinvoinnista huolehtimista, yhteistyötä, vastuuta, keskinäistä arvontoa, lapsen oikeutta hyvään hoitoon, tasapuolisuutta, itsemääräämisoikeutta ja vaitiolovelvollisuutta (Suomen lastenhoitoalan liitto Ry 2005). Nämä eettiset periaatteet tulee ottaa huomioon päiväkotia ja sen toimintaa suunnitellessa ja toteuttaessa. Ihmisen kunnioittaminen on eettisten periaatteiden lähtökohtana ja jokaisen ihmisarvoa tulee kunnioittaa riippumatta sukupuolesta, iästä, uskonnosta, alkuperästä, mielipiteistä tai kyvyistä. Päiväkodin työympäristöä luodessa on siis tärkeää huomioida niin lapset kuin aikuisetkin.

3.4 Yrityksen perustamistoimia

Yrityksen perustamista ja sen toimintaa ohjaavat monet lait. Seuraavassa on lueteltu yrityksen perustamisen kannalta keskeisiä lakeja ja lainsäädäntöä (Pk-yrityksien riskienhallinta 2009.)

- Laki elinkeinon harjoittamisen oikeudesta 27.9.1919/122
- Tapaturmavakuutuslaki 20.8.1948/608
- Toiminimilaki 2.2.1979/128
- Osakeyhtiölaki 21.7.2006/624
- Arvonlisäverolaki 30.12.1993/1501
- Työttömyysvakuutuslainsäädäntö
- Yritys- ja yhteisötietolaki 16.3.2001/244
- Sosiaalihuoltolaki 17.9.1982/710
- Laki sosiaalihuollon ammatillisen henkilöstön kelpoisuusvaatimuksista 29.4.2005/272
- Laki yksityisten sosiaalipalvelujen valvonnasta 9.8.1996/603
- Kirjanpitolaki 30.12.1997/1336

Ensimmäinen konkreettinen asia, jonka jokaisen aloittavan yrittäjän on hyvä tehdä, on laatia liiketoimintasuunnitelma. Liiketoimintasuunnitelma on asiakirja, joka tekee näkyväksi perustettavan yrityksen liikeidean. Liiketoimintasuunnitelman avulla pystytään analysoimaan onko liikeidea kannattava ja toteutuskelpoinen. Liiketoimintasuunnitelma on yrittäjälle tärkeä yritystoiminnan kehittämisen väline, mutta se on myös näkyvä työkalu esiteltäessä yritysidea esimerkiksi rahoittajille. (Raatikainen 2006, 38.) Liiketoimintasuunnitelmassa esitellään tuote eli palvelu. Kun palvelu tarjoaa selkeästi erottuvat hyödyt ja edut, auttaa se yritystä erottumaan myönteisesti kilpailijoistaan. (Tenhunen 2004, 112.)

Omaa yritystoimintaa suunnitellessa tulee pohtia yritystoiminnalleen sopivin yhtiömuoto. Yritysmuodon valintaan vaikuttavat erilaiset tekijät kuten perustajien lukumäärä ja yrityksen perustamistarkoitus. Erilaisia yhtiömuoto vaihtoehtoja

ovat: osakeyhtiö, ammatinharjoittaja, toiminimi, avoin yhtiö ja kommandiittiyhtiö. (Kainlauri 2007, 123–124.)

Päiväkoti Ihme ja Kumman yhtiömuodoksi valikoitui osakeyhtiö, sillä se vastasi parhaiten päiväkodin perustajien näkemystä tulevasta yritystoiminnastaan. Päiväkoti Ihme ja Kummassa on yrittäjiä kaksi ja osakeyhtiön voi perustaa yksi tai useampi henkilö. Osakeyhtiön perustajan tulee olla juridinen tai luonnollinen henkilö sekä perustaja ei saa olla holhouksen alainen tai konkurssissa. Osakeyhtiö tulee rekisteröidä viimeistään kolmen kuukauden kuluttua perustamisesta Patentti- ja rekisterihallitukselle asiaankuuluvilla lomakkeilla. Ennen rekisteröintiä on perustajien maksettava osakeyhtiön osakepääoma, joka on arvoltaan vähintään 2500 euroa. Osakeyhtiön ilmoitusmaksu on arvoltaan 330 euroa. (Kainlauri 2007, 126.)

Osakeyhtiölle valitaan yhtiökokouksessa hallitus ja tilintarkistajat sekä hallituksen puheenjohtaja. Osakeyhtiön hallitukseen eli osakeyhtiön osakkaisiin voi kuulua yrittäjien lisäksi myös esimerkiksi yrittäjien perheenjäseniä. Päiväkoti Ihme ja Kummassa perustajat ovat ainoat osakeyhtiön yhtiöosakkaat. Osakeyhtiöissä tulee pitää yhtiökokous, jossa hyväksytään tilipäätös ja päätetään miten yhtiö toimii taloudellisten voittojen tai tappioiden osalta. (Kainlauri 2007, 126.)

Osakeyhtiössä yhtiöosakkaiden vastuu on rajoitettu heidän sijoittamansa pääoman suuruuteen. Yhtiömuoto ei mahdollista osakkaiden yksityisottoja vaan osakeyhtiön osakkaat voivat saada palkkaa ja osinkoja yhtiöltä. Jos osakas on palkkasuhteessa yhtiöön, kuuluu tällöin hänelle henkilöstöedut, kuten päivärahat ja kilometrikorvaukset. (Kainlauri 2007, 126.) Päiväkoti Ihme ja Kumman yhtiöosakkaat ovat työsuhteessa yhtiöön ja heille maksetaan palkkaa. Yhtiön alkaessa tuottaa voittoa, jaetaan myös voittoa osinkoina yhtiön osakkaille. Kuitenkin yrityksen toiminnan käynnistymisessä kuluu paljon aikaa ja tämä tarkoittaa sitä, että yritystoiminnan voitot menevät lainojen ynnä muiden tarvittavien hankintojen maksamiseen.

Yrityksen tulee rekisteröidä yrityksen toiminimi kaupparekisteriin. Toiminimi on yrityksen toiminnassaan käyttämä nimi yritykselle. Toiminimi voi olla mikä vain,

kunhan se ei ole harhaanjohtava tai hyvän tavan tai yleisen järjestyksen vastainen. Ilman erityistä suostumusta toiminimessä ei saa käyttää jonkun toisen henkilön sukunimeä tai tunnistettavaa taiteilijanimeä, teoksen suojattua nimeä tai suojattua valtakunnallista tai kansainvälistä nimeä tai sen lyhennystä. Toiminimi rekisteröidään kaupparekisteriin perusilmoituslomakkeella tai muutosilmoituslomakkeella. Myös mahdolliset muutokset toiminimessä tulee ilmoittaa viipymättä Patentti- ja rekisterihallituksen ylläpitämään kaupparekisteriin. Rekisteröinti antaa yrityksen toiminimelle kansallisen yksinoikeuden. (Yritys-Suomi 2011a.)

Päiväkoti Ihme ja Kumman nimi muotoutui yritystoiminnan arvomaailmaan pohjautuen. Yrityksen nimen haluttiin kertovan jo jotain sen palvelun sisällöstä. Sana päiväkoti yrityksen nimessä kertoo mistä palvelusta yrityksessä on kyse eli lasten päivähoidosta. Päiväkodin toiminnan pohjaa esittelee nimi Ihme ja Kumma, sillä lapselle luontainen ihmettely ja lapsesta itsestään lähtevän luovuuden tukeminen ovat päiväkodin toiminnan kulmakiviä. Päiväkodin nimen haluttiin olevan leikkisä, lapsen korvaan sopiva ja mieleenpainuva.

Kirjanpitolain mukaan kirjanpitovelvollisuus koskee kaikkia yrityksiä tai liike- tai ammattitoimintaa harjoittavia yksityishenkilöitä. Kirjanpitovelvollisuus tulee voimaan yrityksen perustamisen yhteydessä. (Yrityssuomi 2011b.)

Liiketilojen hankkiminen yritystoiminnan harjoittamista varten on yksi aloittavan yrityksen tärkeimmistä tehtävistä. Yritystoimintaa perustava yrittäjä voi joko vuokrata tai ostaa yrityksen tarvitsemat liiketilat. Yrityksen liiketilojen valitsemisessa tulee ottaa huomioon yritykselle paras mahdollinen sijainti, esimerkiksi sellainen mikä on yrityksen asiakaskunnan läheisyydessä. Liiketilojen valitsemisessa tulee ottaa huomioon myös hyvät liikenneyhteydet ja henkilökunnan sekä asiakkaiden pysäköintipaikat. Yrittäjän tulee laskea yrityksen todellinen tilantarve ja ottaa huomioon yrityksen mahdolliset kasvu-, kehitys- ja laajenemissuunnitelmat. Yrittäjän tulee ottaa huomioon, että liiketilat vastaavat sen käyttötarkoitusta ja ovat rahoitussuunnitelman puitteissa mahdollista muokata toimintaan sopivaksi. Tilojen valinnassa tulee myös ottaa huomioon yrityksen palvelualan määrittämät vaatimukset tiloille. (Yritys-Suomi 2011c.)

Yrittäjäkurssin mukaan suurin syy miksi uudet yritykset kaatuvat on puutteellinen markkinointi, joka ei tavoittanut yrityksen kohderyhmää (Hanna Matara 4.11.2011). Jotta yritys menestyisi, tulee sen markkinoida omaa palveluaan oikealle kohderyhmälle. Markkinoinnissa tulee tulla ilmi yrityksen ydintuote, esimerkiksi yrityksen myymä tuote tai palvelu eli se mitä yritys tekee. Ydintuotteen lisäksi yrityksellä voi olla lisäetuja, jotka kuvaavat sen, mitä muuta tarjottavaa yrityksellä on sen asiakkaille. Näiden lisäksi yritys voi markkinoida niin kutsuttua mielikuvatuotetta, joka tarkoittaa palvelun imagoa. Palvelun imagoon lukeutuu esimerkiksi palvelun nimi, tyyli ja Internet-sivut. Nämä välittävät palvelun kohderyhmälle mielikuvaa yrityksen toiminnasta. (Kainlauri 2007, 81.) Päiväkoti Ihme ja Kumman markkinoinnissa painotetaan markkinoinnin ydintuotetta eli päivähoitopalvelua sekä päiväkodin lisäpalvelua. Päiväkoti Ihme ja Kumman lisäpalveluksi luokitellaan päiväkodin pedagoginen suuntaus luovuuteen ja lapsilähtöisyyteen. Päiväkodin imagoon on myös panostettu suunnittelemalla päiväkodin nimi sekä tilojen että yrityksen kokonaiskuvan ulkoasu haluttua imagoa tukevaksi. Yrityksen imagon kokonaiskuva muodostuu muun muassa Internet-sivujen, käyntikorttien ja esitteiden kautta.

4 PÄIVÄKOTI IHME JA KUMMA

Maailmassa monta
on ihmeellistä asiaa,
se hämmästyttää, kummastuttaa
pientä kulkijaa.

Jokainen muistaa miltä lapsena tuntui ihmetellä ja kummastella asioita ja kuinka aikuisten mielestä pienet asiat saattoivat olla lapsen mielessä merkitykseltään suuria. Tätä lapselle luontaista ihmettelyä ja asioiden tutkailua halutaan Päiväkoti Ihme ja Kummassa vaalia ja näiden vaaliminen luo pohjan kaikelle toiminnalle. Ihmetys ja kummastus avaavat lapsen mielessä ovia ihmeellisiin taikamaailmoihin, joissa lapsi pystyy oppimaan asioita itselleen tärkeiden asioiden ja tapojen kautta. Yllä oleva lainaus on Katri Helenan lastenlaulusta Ihme ja kumma. Laulun sanat kertovat Päiväkoti Ihme ja Kumman toiminnan kantavan ajatuksen.

Liisa Karlsson ja Monika Riihelä (2004, 7) kuvailevat ihmetyksen voimana, joka kasvattaa ajattelulle siivet. Heidän mielestään ihmettely on se, joka antaa mahdollisuuden tehdä viisaita, hassuja, tyhmiä ja tuhmia kysymyksiä. Ihmisen taito ihmetellä antaa mahdollisuuden työstää uudenlaisia ajatuksia sekä sisäistää ja käsitellä niitä. Tällöin jo opitut asiat saavat uuden näkökulman. Ihmetys on voima, joka saa mielikuvituksen liikkeelle ja antaa virtaa ajattelulle.

Lapsilla on taito iloita ja löytää itselleen mielekästä puuhaa. Kuitenkin on kovin tavanomaista, että aikuiset vaativat oppimistilanteisiin vakavoitumista sekä hiljentymistä. Tällainen tilanne saattaa painostaa lasta ja näin ehkäistä lapsen oppimisen, sillä silloin, kun lapset leikkivät, huvittelevat ja keksivät vitsejä, he oppivat mielekkäällä tavalla paljon uusia asioita. Ilo motivoi lasta uusien asioiden oppimiseen ja niiden sisäistämiseen. Jos oppimisprosessissa ei ole mukana iloa ja ihmetystä, voi oppiminen jäädä pintaoppimisen tasolle, jolloin lapsi ei sisäistä oppimaansa asiaa. (Karlsson & Riihelä 2004, 12).

Päivähoidon arki muodostuu pienistä ja suurista valinnoista, joita kasvattajat tekevät pyrkiessään tarjoamaan lapselle hyvää sekä kokonaisvaltaista hoitoa ja kasvatusta. Nämä pienet ja suuret valinnat rakentavat yhdessä päiväkodin pedagogiikan. Pedagogiikka pohjautuu päiväkodin periaatteisiin ja arvomaailmaan, jota päiväkodissa pidetään tarkoituksenmukaisena ja tärkeänä osana lapsen kasvatusta. Pedagogiikka näkyy päiväkodin arjessa, sen toimintojen järjestelyssä ja toteuttamisessa. Pedagogisessa toiminnassa on tehtävä selkeitä valintoja ja rajoituksia sekä päiväkodin henkilökunnan on sitouduttava päiväkodin pedagogiikan mukaisen toiminnan suunnitteluun ja toteutukseen. (Mikkola & Nivalainen 2009, 25.) Päiväkoti Ihme ja Kumman pedagogiikka rakentuu lapsilähtöisyydestä, lapsesta itsestään kumpuavan luovuuden tukemisesta ja mahdollistamisesta sekä lapsen ainutlaatuisuuden vaalimisesta.

Päiväkoti Ihme ja Kummassa toiminnan suunnittelu lähtee aina lasten henkilökohtaisista tavoitteista ja tarpeista. Jokaiselle lapselle mietitään yksilölliset tavoitteet yhdessä lasten vanhempien kanssa ja toiminta suunnitellaan siten, että nämä tavoitteet täyttyvät. Yksi toiminta voi toteuttaa eri lapsille erilaisia tavoitteita – samassa hetkessä yksi lapsi opettelee saksilla leikkaamista, toinen vuoron odottamista ja kolmannen tavoitteena on oppia toimimaan annettujen ohjeiden mukaisesti.

Hyvän päiväkodin perusta on asiantunteva henkilökunta. Päiväkoti Ihme ja Kumma arvostaa henkilökuntaa palkatessaan ammattitaitoa ja koulutusta, jotta lapsille voidaan tarjota hyvää hoitoa hyvissä käsissä. Henkilökuntaa palkatessaan Ihme ja Kumma arvostaa myös ammatillista työtoutta, joustavuutta, yhteistyökykyä, halua kehittyä ja kehittää työtä, halua tarjota lapselle elämyksiä sekä lapsiläheistä luonnetta. Kasvatustehtävissä toimivan kasvattajan on tärkeää olla lapselle läsnä ja motivoitunut omaan työhönsä. Kasvattajan työ on yksilöllisen ja lapsen kohtaavan perushoidon lisäksi kasvattajan kykyä kuunnella, nähdä ja innostua sekä myös oppia lasten sanomisista ja tekemisistä. Kasvattaja havainnoi miten lapset luovat vastauksia ja merkityksiä asioille. Kasvattajat haastavat lapsia kehittymään ja tarjoavat lapsille erilaisia kasvunmahdollisuuksia. (Hakola & Virsu 2000, 57.)

Kasvattajat luovat päiväkodin ilmapiirin, joka vaikuttaa sekä lasten että aikuisten viihtymiseen päiväkodissa. Kasvattajien vastuuna on mahdollistaa päiväkotiin hyvä ja turvallinen ilmapiiri, sekä oman työssä viihtymisen ja työyhteisön hyvinvoinnin kannalta, mutta eritoten lasten hyvinvoinnin edistämiseksi. Päiväkodissa kasvattajat luovat ilmapiirin, jossa lapsi kehittyy, sekä rakentaa käsitystä itsestään ja omista taidoistaan. Jo hyvin pieni lapsi aistii ympäristönsä tunneilmapiirin. Vaikka lapsi ei osaisikaan eritellä tai käsitellä omia tai muiden tunteita, lapsi kuitenkin tuntee ja kokee tunteet voimakkaasti itsessään. Aikuisen tapa kohdata lapsi ja tapa jolla aikuinen täyttää lapsen tarpeet, herättää lapsessa erilaisia tunteita, kuten turvallisuutta ja mielihyvää tai turhautumista ja pelkoa. Lapsen perusturvallisuuden tunne vahvistuu ja kehittyy päiväkodissa jokapäiväisissä arjen kohtaamisissa silloin, kun lapsi kokee itsensä hyväksytyksi ja silloin, kun lapsi saa läheisyyttä. Lapselle on tärkeää tietää, että hän on erityinen ja ainutlaatuinen. (Mikkola & Nivalainen 2009, 20.)

Päiväkoti Ihme ja Kumman toiminnassa painotetaan juuri näitä arjen jokapäiväisiä kohtaamistilanteita lapsen hyvinvoinnin edistäjänä. Päiväkoti Ihme ja Kumma näkee tärkeimpänä osana päiväkodin toimintaa sen, että lapselle tehdään jokaisesta päivästä onnellinen ja turvallinen, tarjoamalla lapselle lapsen aitoa kohtaamista ja vuorovaikutusta. Päiväkoti Ihme ja Kummassa onnellisista päivistä muodostuu onnellisia viikkoja, onnellisista viikoista onnellisia kuukausia ja onnellisista kuukausista onnellisia vuosia.

4.1 Ihme ja Kumman kasvatukselliset tavoitteet

Päiväkoti Ihme ja Kumman kasvatukselliset tavoitteet muodostuvat sekä yleisistä varhaiskasvatuksen tavoitteista että päiväkodin omista tavoitteista. Omalta osaltaan varhaiskasvatus opettaa kasvatuksen kautta lapselle yhteiskunnallisia edellytyksiä ja on siis osana yhteisen maailman muodostumisesta. Varhaiskasvatukselle on Varhaiskasvatussuunnitelman perusteissa johdettu yksittäisten kasvatus- ja sisältötavoitteiden yläpuolelle sijoittuvat kolme kokoavaa päämäärää. Nämä kolme koko elämää koskevat kasvatuspäämäärät ovat: edistää lapsen

henkilökohtaista hyvinvointia, vahvistaa lapsen toiset huomioon ottavaa käyttäytymismuotoa ja toimintatapoja sekä lisätä asteittain lapsen itsenäisyyttä (Stakes 2005, 13).

Ensimmäisessä kasvatuksen päämäärässä, lapsen henkilökohtaisen hyvinvoinnin edistämisessä, keskeistä on jokaisen lapsen yksilöllisyyden kunnioitus. Tällä luodaan perusta lapsen kehittymiselle ja toimimiselle omana itsenään. (Stakes 2005, 13.) Päiväkoti Ihme ja Kummassa jokainen lapsi ja aikuinen saa olla juuri sellainen kuin on ja lasta ei pyritä sovittamaan johonkin muottiin tai muuttamaan lasta kasvattajien odotusten mukaiseksi. Ihme ja Kummassa lapsen omia vahvuuksia tuodaan lapselle itselleen tietoiseksi esimerkiksi kehumalla sopivassa tilanteessa: ”ymmärsitpä hienosti mitä sadussa kerrottiin” tai ”kylläpä osaitkin hypätä korkealle”. Ihme ja Kummassa arvostetaan erilaisuutta ja erilaisia vahvuuksia, sillä millainen olisi maailma, jossa kaikki olisivat samanlaisia. (Aaltonen ym. 2006, 117.)

Lapsen henkilökohtaisen hyvinvoinnin edistämisen keinona on myös kasvatuskumppanuus. Kasvatuskumppanuudella tarkoitetaan vanhempien ja päiväkodin asiantuntemuksen yhdistämistä sekä heidän tietoista sitoutumistaan toimia yhdessä lapsen kasvun, kehityksen ja hyvinvoinnin tukemiseksi. Vanhempien ja kasvattajien keskinäinen luottamus, tasavertaisuus ja kunnioitus luovat edellytykset lapsen hyvinvoinnin turvaamiselle. Kasvatuskumppanuus on käytännössä lapsen ja vanhemman kohtaamista ja sen tavoitteena on tasapainoinen, hyvän itsetunnon omaava, rehellinen, avoin ja pelottomasti eteenpäin katsova lapsi (Stakes 2005, 31). Kasvatuskumppanuuden avulla kasvattajat saavat kokonaisvaltaisemman kuvan lapsen elämästä ja kasvattajat pystyvät näin ymmärtämään sekä tukemaan lasta hänen kasvussaan paremmin.

Päiväkoti Ihme ja Kummassa pidetään tärkeänä lapsen perhettä ja kotia, sillä lapseen vaikuttavat suuresti sekä koti että päiväkotitoiminta. Ihme ja Kummassa osallistetaan lasten vanhempia päiväkodin toimintaan esimerkiksi yhteisillä juhlilla ja tapahtumilla, joiden suunnitteluun myös vanhemmat voivat osallistua. Ihme ja Kummassa halutaan tuoda näkyväksi myös lasten kodin arki ja tapahtumat. Nämä kertovat kasvattajille paljon lapsesta ja lapselle tärkeistä asioista, mutta

nämä ovat myös mahdollisuuksia tuoda lapsi ja lapsen oma ainutlaatuinen elämä näkyväksi päiväkodissa. Päiväkodissa tehdään jokaisesta lapsesta oma elämän taulu, johon lapsen perhettä pyydetään tuomaan esimerkiksi valokuvia ja muita lapselle tärkeitä asioita. Jos perhe on esimerkiksi käynyt lomamatkalla, voi lapsen elämän tauluun tuoda näytille valokuvia lomamatkasta. Tarkoituksena elämän taulussa on, että jokaisen lapsen oma elämä muodostaa yhden kokonaisuuden, mutta yhdessä samalla seinällä lasten elämän taulut kuvastavat päiväkodin lasten yhteistä maailmaa. Jokaisen lapsen ainutlaatuisuus on kuin yksi palapelin pala, tärkeä osa päiväkotia.

Toisen kasvatuksellisen päämäärän, toiset huomioon ottavien käyttäytymismallien vahvistamisen tavoitteena on, että lapsi oppii välittämään toisista ja ottamaan muita huomioon. Tämän myötä lapsi suhtautuu myönteisesti myös itseensä ja erilaisiin kulttuureihin sekä ympäristöihin. (Stakes 2005, 13.) Tämän tavoitteen toteuttaminen näkyy Päiväkoti Ihme ja Kumman toiminnassa käytännön arjessa. Leikin ja kaiken toiminnan valvonnalla ja ohjaamisella tuetaan lapsen taitoa ottaa toiset ja toisten tunteet huomioon. Tavoitteen toteutusta voidaan tukea myös erilaisin tuokioin, joissa käsitellään esimerkiksi tunteita, erilaisuutta tai ystävyyttä. Tämän kasvatuksellisen päämäärän toteuttamisessa on erityisen tärkeää kasvattajien antama malli sekä se, kuinka kasvattajat kohtelevat lapsia.

Kolmas päämäärä, lapsen asteittainen itsenäisyyden lisääminen tavoittelee sitä, että lapsi omien edellytystensä tasoisesti osaa huolehtia itsestään ja läheisistään. Tavoitteena on myös antaa lapselle valmiudet tehdä elämäänsä koskevia päätöksiä ja valintoja. (Stakes 2005, 13.) Päiväkoti Ihme ja Kummassa tämän kasvatuksellisen tavoitteen toteutuminen näkyy lasten omatoimisuuteen kannustamisessa ja lapsen mukaan ottamisessa erilaisiin askareisiin. Lasta ohjataan ja tuetaan kehitystason mukaisesti omatoimiseksi esimerkiksi pukemisessa, omista tavaroista huolehtimisessa ja omien jälkien siivoamisessa. Päiväkodin toiminnassa pyritään porrastamaan siirtymätilanteet siten, että lapsella on aikaa ja mahdollisuus harjoitella esimerkiksi pukemista. Joustavuus ja kiireetömyys päiväkodin rutiineissa, lapsiryhmän kehitystaso ja vaatimukset huomioi-

den, mahdollistavat lasten itsenäisyyden ja omatoimisuuden opetteluun. Esimerkiksi erityisesti alle kolmevuotiailla tai erityislapsilla tarkat rutiinit päiväkodin arjessa ovat tärkeämpiä kuin joustava päivärhythmi. Päiväkoti Ihme ja Kummassa lapsi voidaan ottaa mukaan päivän askareisiin esimerkiksi postin hakemiseen, kaupassa käymiseen tai pöytien pyyhkimiseen. Lapset saavat mahdollisuuksien mukaan tehdä päiväkodin arjessa valintoja, esimerkiksi askarteluhetkissä, leikin valinnassa tai ruokailutilanteissa.

Päiväkoti Ihme ja Kummassa ajatuksena on, että kasvattajilla yhteisenä tavoitteena lasten kasvatuksessa on antaa lapsille mahdollisuus kasvaa vastuuseen. Jokainen lapsi saa edetä vastuuseen kasvamisessa omien edellytystensä mukaisesti. Kuitenkin kasvattajien tulee huolehtia siitä, että lapsi saa olla lapsi eikä lapsen tarvitse kuitenkaan kantaa vastuuta asioista, vaan vain oppia vastuun kantamista. Lapsia ei suojella kaikilta käytännön erehdyksiltä, sillä myös erehdykset opettavat lapsia. Päiväkoti Ihme ja Kumman arjen rutiinit, kuten lelujen siivoaminen tai omien vaatteiden naulakkoon laittaminen tarjoavat lapselle harjoitteita vastuusta. Ihme ja Kummassa kaikkea ei tehdä lapselle valmiiksi vain kasvattajan työn helpottamiseksi, vaan lapset saavat yrittää, erehtyä ja yrittää uudelleen.

Uudelleen yrittämisen kautta syntyy omaksuttuja ja uusia ratkaisuja ja näiden kautta lapsi kokee kasvavansa, vahvistuvansa ja oppivansa ihmisenä. Jotta tämä mahdollistuisi, tulee aikuisten luopua liiallisesta huolehtimisesta ja antaa lapsille tilaisuuksia yrittää oman ratkaisumallin mukaisesti sekä luottaa lapseen. Tässä kasvattajien vastuu on siinä, että he tuntevat lapsen ja osaavat antaa lapselle mahdollisuuden käyttää omaa vapauttansa valita. Lapsen kasvaminen vastuuseen tapahtuu sekä luottamuksesta että mahdollisuudesta tehdä toisin. (Hakkola & Virsu 2000, 18.)

4.2 Arvot ohjaavat ihmettelyä ja kummastelua

Päiväkoti Ihme ja Kumman arvoperusta pohjautuu päiväkodin omien arvojen lisäksi suomalaisen varhaiskasvatuksen arvopohjaan. Siinä perusarvot perustuvat kansainvälisiin sopimuksiin, säädöksiin ja muihin ohjaaviin asiakirjoihin. Suomalaisen varhaiskasvatuksen arvopohjassa on neljä perusarvo periaatetta, syrjintäkielto ja lasten tasa-arvoisen kohtelun vaatimus, lapsen etu, lapsen oikeus elämään ja täysipainoiseen kehittymiseen ja lapsen mielipiteen huomioon ottaminen (Stakes 2005, 12).

Varhaiskasvatuksen keskeiset periaatteet ovat Varhaiskasvatussuunnitelman perusteissa johdettu Suomen perusoikeussäännöksistä, muista asiaoikeussäännöksistä ja asiakirjainformaatioista. Niihin kuuluvat lapsen oikeus turvallisiin ihmissuhteisiin, turvattuun kasvuun, kehittymiseen ja oppimiseen. Lapsella tulee olla myös oikeus turvattuun ja terveeseen ympäristöön, jossa lapsella on mahdollisuus leikkimiseen sekä monipuoliseen toimintaan. Lapsen tulee tulla ymmärretyksi ja kuulluksi ikänsä sekä kehitystasonsa mukaisesti. Lapsella on myös oikeus saada erityistä tukea sekä oikeus omaan kulttuuriin, äidinkieleen, uskontoon ja katsomukseen. (Stakes 2005, 12.) Päiväkoti Ihme ja Kumman oman arvopohjan keskeisimmät arvot ovat lapsen ainutlaatuisuuden vaaliminen, rajat ja rakkaus, lapsesta kumpuavan luovuuden tukeminen ja sen mahdollistaminen sekä lapsilähtöinen toiminta.

Päiväkoti Ihme ja Kumma uskoo rajoihin ja rakkauteen, sillä ilman rajoja lapsi ei voi kokea turvallista rakkautta. Rajat ja rakkaus ovat edellytys kaikelle päiväkodin toiminnalle. Lapsen tulee tietää, että paikalla on aikuinen, joka vahtii ja turvaa lapsen toiminnan. Tällöin lapsi pystyy vapautuneesti toimimaan päiväkotipäivän monipuolisissa hetkissä. Päiväkoti Ihme ja Kumman toiminnassa rajat ohjaavat lasta myös hyvään käyttäytymiseen ja toisten arvostamiseen, mutta nämä rajat mahdollistavat myös lapselle rakkauden ja hellyyden tarjoamisen sekä hauskat hetket ja vitsailemisen. Ihme ja Kummassa sallitaan sekä lapsille että aikuisille hulluttelu ja leikinlaskeminen, jokaisella on lupa olla hölmö ja hassu. Sillä mitä olisikaan elämä ilman huumoria ja hauskanpitoa?

Lapsi tarvitsee kannustamista tutkiessaan ja opetellessaan uutta. Kasvattajalta vaaditaan herkkyyttä lapsen erilaisten tunnetilojen kuten ilon, jännityksen tai pelon havaitsemiseen, sillä ilman tätä herkkyyttä ei kasvattaja ymmärrä lapsen aloitteita, tuntemuksia ja toiveita. Kasvattajan tulee osata myös reagoida näihin lapsen kokemuksiin oikealla tavalla. Esimerkiksi, kun lapsi pelkää hän tarvitsee lohdutusta. Kun kasvattaja jakaa lapsen tuntemukset, esimerkiksi mielipahan tai hädän, auttaa kasvattaja lasta kohtaamaan ja sietämään nämä tunteet. Jos lapsen tunteet jäävät huomiotta, voi lapselle muodostua stressiä ja pahaa oloa. Pitkäaikainen stressi vaarantaa lapsen hyvinvoinnin ja oppimisen sekä heikentää lapsen kykyä jäsentää uusia asioita. (Mikkola & Nivalainen 2009, 21 – 22.)

Ihme ja Kummassa halutaan tarjota lapsille vuorovaikutusta sekä lämmin ja turvallinen syli aina silloin kuin lapsi sitä tarvitsee. Syli ja lapsen kohtaaminen ovat mukana sekä lapsen hyvinä että huonoina hetkinä. Päiväkoti Ihme ja Kummassa uskotaan hyvän hetken luomiseen lapselle - tässä ja nyt. Ihme ja Kummassa kohdataan lapsi ja kannustetaan lasta hänen oppiessaan ihmeellisiä ja joskus kummallisiakin asioita.

4.2.1 Luovuutta ihmetellen ja kummastellen

Päiväkoti Ihme ja Kummassa kaiken toiminnan lähtökohtana ovat lapsesta itsestään lähtevä luovuus ja lapsen oma halu toteuttaa itseään. Oma tutkiminen ja kokeilu ovat ehto lapsen todelliselle oppimiselle, jossa asioita ei opetella vain ulkoa (Kinos 2001, 30). Perinteisen opettamisen sijaan Ihme ja Kummassa painotetaan lapsen tutkimista, oppimista ja itse tekemistä, jota painotetaan myös lapsilähtöisessä kasvatuksessa (Järvinen ym. 2009, 23).

Sanotaan, että luovuutta on meissä kaikissa ja tärkeintä on se, että löytää oman luovuutensa. Pienelle lapselle luovuus on luontaista ja luova toiminta näkyy kaikessa heidän tekemisessään ja ajattelussaan. Usein kuitenkin ympäristö ei tue lapsen luovuutta vaan vaatii lasta sopeutumaan erilaisiin sääntöihin. Esimerkiksi päiväkotiympäristössä vain kasvattajien päättämä toiminta ja tiukat

toimintaohjeet voivat syödä lapsien luovuutta sekä estävät heitä luomasta omia toimintamallejaan. (Sharp 2004, 6; Solatie 2009, 19.)

Mitä luovuudella oikein tarkoitetaan? Luovuus ei ole analyttistä ajattelua tai tiedon hallintaa, vaan luovuus tarkoittaa kykyä löytää erilaisia ratkaisuja tilanteisiin ja uusien näkökulmien oivaltamista. Tämän lisäksi luovuus voidaan määrittellä henkilökohtaisen elämyksen kannalta, jos siihen liittyy uutta merkityksellistä ymmärrystä. Luovat olettamukset rakentuvat aikaisempien sisäisten tietomallien pohjalta. (Näätänen ym. 2005, 133–134.) Sanasta luovuus tulee helposti mieleen taiteellisuus vaikka taide on vain yksi ilmentymismuoto luovuudelle. Luovuus voi kytkeytyä jokaiseen elämän osa-alueeseen, esimerkiksi kotitöihin, ihmissuhteisiin tai koulutehtävien tekemiseen. Luovaksi ihmiseksi voidaan määrittellä henkilö, joka oivaltaa sen, että yhteen asiaan voi olla useampia ratkaisumalleja. (Solatie 2009, 43.)

Jokaisen lapsen elämässä ovat läsnä aistit, herkkyyys tuntea ja kokea sekä vastaanottaa uusia asioita aistien avulla. Aistimaailmaan kautta katselemalla, kuuntelemalla, koskettelemalla, haistelemalla, maistelemalla ja tuntemalla saadut erilaiset havainnot, yhdistävät jokaisen ihmisen omaan ympäristöönsä. Aistit luovat pohjan luovalle ajattelulle ja toiminnalle. Luovuuteen kannustavassa ja luovuutta kehittävässä toiminnassa on tärkeää, että lapselle annetaan mahdollisuus käyttää kaikkia aistejaan, sillä näin kokemuksista ja oppimisesta tulee mahdollisimman kokonaisvaltaisia. Tietoa välittyy ihmiselle kahdella tavalla: itse aistimalla ja kerrottuna tai mallitettuna. Lapsen fyysiselle ja henkiselle kehitykselle on välttämätöntä mahdollisuus käyttää aisteja monipuolisesti. Eri aistit kehittyvät eri asioissa, esimerkiksi esteettiset kokemukset luovat pohjan ajattelulle ja mielipiteen muodostamiselle. Ilmaisuvälineet vahvistavat itsetuntoa ja vastuullisuutta ajatusten ja tunteiden tutkimisen myötä. (Hakkola & Virsu 2000, 24–25.)

Päiväkoti Ihme ja Kummassa käytetään yhtenä luovuuteen kannustamisen välineenä projektinomaista toimintaa, joka pohjautuu teematyöskentelyyn. Teematyöskentely tarjoaa mahdollisuuden kehittää muun muassa ajattelua, oppimista ja kiinnostusta ja se tukee kokonaisvaltaista oppimista ja mahdollistaa uuden tiedon rakentamisen jo opitun tiedon päälle. (Hakkola & Virsu 2000, 57–58)

Teematyöskentelyn yhtenä tarkoituksena on myös antaa lapsille mahdollisuus ymmärtää ympäristöään paremmin. Tässä tärkeää on, että kasvattajat tietoisesti tarttuvat lasten maailmaan ja auttavat ymmärtämään valittujen teemojen sisältöä. (Kinos 2001, 38–39.) Teematyöskentely on yksi kasvattajan työväline, jossa hyödynnetään lasten oma kiinnostus oppimisen lähtökohtana.

Teematyöskentelyssä aikuiset ja lapset valitsevat kiinnostavan aiheen, jota lapset ovat valmiita ihmettelemään ja sen kautta oppimaan erilaisia asioita. Jos kasvattajat havaitsevat lasten leikkivän innoissaan esimerkiksi prinsessa- ja prinssileikkejä, niin aihetta lähdetään jatkamaan ja kasvattajat antavat leikille mahdollisuuden kehittyä pidemmälle. Yhdessä lasten kanssa mietitään, mitä kaikkea prinsseihin ja prinsessoihin voisi liittyä. Päiväkodin tilat voidaan esimerkiksi muuttaa lasten kanssa linnaksi, pukeutua rooliasuihin, kirjoittaa satuja, järjestää linnan juhlia sekä katsella kuvia ja keskustella oikeista prinsessoista ja prinsseistä. Työskentelyssä rajana on vain lasten oma mielikuvitus. Näiden lasten omista kiinnostuksen kohteista lähtevien aiheiden lisäksi työskentelyn teemoina ovat eri vuoden ajat ja merkittävät juhlat kuten joulu. On tärkeää, että lapselle tulee tutuksi erilaiset kulttuuriperinteet sekä luonto eri vuoden aikoihin.

4.2.2 Lapsilähtöisesti ihmetellen ja kummastellen

Lapsilähtöisessä kasvatuksessa lähtökohtana ovat lapsen tarpeet sekä kiinnostuksen kohteet. Lapsilähtöisyys on vastakohta aikuislähtöisyydelle, jossa toimintaa ohjaavat aikuisten tekemät päätökset ja jossa luotetaan siihen, että aikuinen ammattitaitonsa avulla tuntee lasten tarpeet ja tietää miten hänen johdolla voidaan näihin tarpeisiin parhaiten vastata. Lapsilähtöisyyскään ei kuitenkaan tarkoita luopumista aikuisten vastuusta suunnitella ja ohjata toimintaa, vaan keskeistä on aikuisten tietämyksen ja lasten mielipiteiden yhdistäminen – yhteistoiminta ja vuorovaikutus lasten ja aikuisten maailmojen välillä. Selkeä ajatus lasten maailman tasa-arvoisuudesta aikuisten maailman rinnalla on tärkeä

osa lapsilähtöisyyttä ja lasten itse luomaa kulttuuria arvostetaan itsessään heidän kehityksensä ohjaajana. (Kinos 2001, 33–37.)

Lapsilähtöinen kasvattaminen vaatii kasvattajalta kykyä havainnoida ja kuunnella lasta. Lapsilähtöisessä kasvatuksessa jokainen lapsi kohdataan yksilönä ja nämä yksilölliset tarpeet otetaan huomioon lapsen hoidossa ja kasvatuksessa. Kasvattajalta edellytetään myös vahvaa uskoa lasten omiin kykyihin ja osaamiseen (Kinos 2001, 38). Jotta pystytään huomioimaan lapsen tarpeet ja yksilöllisyys, tarvitaan yhteistyötä lapsen perheen kanssa, sillä näin kasvattaja saa kokonaisvaltaisemman kuvan lapsesta ja lapsen elämästä. (Järvinen ym. 2009, 34–35).

Päiväkoti Ihme ja Kummassa lapsilähtöisyys tarkoittaa muun muassa sitä, että huomioidaan lapsen tunteet ja tuntemukset sekä ilon että harmituksen. Jos lapsi esimerkiksi vaikuttaa kovin surulliselta tai itkuiselta, ja tämä purkautuu esimerkiksi kiukutteluna, komentamisen ja kieltämisen sijaan lapsi otetaan syliin rauhalliseen paikkaan ja kysytään lapselta painaako hänen mieltään jokin. Lapsen kanssa keskustellaan siitä, onko hänellä paha mieli ja mistä se johtuu. Lapsen kanssa voidaan puhua ja yrittää piristää häntä tai tarjota lapselle vain lämmin lohduttava syli. Myös aiemmin kerrottu teematyöskentelymäinen tapa toimia on Päiväkoti Ihme ja Kummassa yksi tapa toteuttaa ja toimia lapsilähtöisesti.

4.3 Varhaiskasvatusympäristö mahdollistaa ihmettelyn ja kummastelun

LINNAKKEITA

yksi on kellarin portaiden alla
häkkisängyn patja mattonaan
suljettu kuluneella päiväpeitolla

yksi on ullakolla piilossa, rojussa ja sekamelskassa
pieni luolamainen kolo laatikoiden alla

yksi on autotallissa
missä tämän viikon naapurustokerho
vaihtaa työtehtäviään
”työiltä pääsy kielletty”

peittoon sateisena sunnuntaina
ripustettu televisiosta
tuolin ja jakkaran yli, aukot tilkitty pyyhkeillä
nurkat tuettu kirjoilla

kissa luikahtaa vierailulle
sisko ja veli loikoilevat
lämpimän ja pehmeän katon alla

he tokaisevat minulle
kun kurkistin sisään
”olet liian iso mahtumaan mukaan”

Piirron (2004) runossa kuvataan lapsen luomia leikkipaikkoja, jotka kuvastavat lapsen taitoa luoda ja muuttaa ympäristöään mielikuvituksensa mukaiseksi maailmaksi. Päiväkoti ihme ja Kummassa halutaan antaa lapselle mahdollisuus luoda tämä maailma, sillä se ei vaadi suuria, vaan vain mahdollisuuden.

Tilat joissa lapsi päivittäin toimii, ovat lapsen merkittävin oppimisympäristö. Päiväkodissa nämä tilat ovat niitä, joissa päiväkodin erilaista toimintaa toteutetaan

ja joissa lapset viettävät päivähoitopäiväänsä, leikkivät ja temmeltävät. Kasvat-
tajilla on tilojen suunnittelussa ja tilojen käytössä valta ja vastuu siitä, että tilat
mahdollistavat monipuolisen ja lapsilähtöisen toiminnan päiväkodissa. Myös
joustava arjen suunnittelu ja sen porrastaminen ovat osa tilojen käyttöä. Tärke-
ää on kuitenkin ennen kaikkea se, että aikuisten päätökset ja ohjaus mahdollis-
tavat lapsille turvallisen ja viihtyisän arjen päiväkodissa. (Mikkola & Nivalainen
2009, 38–39.)

Jotta lapsilla olisi mahdollisuus luovaa ajattelua edistäviin kokemuksiin, tulee
myös oppimis- ja toimintaympäristö rakentaa tällaista toimintaa tukevaksi. Ym-
päristön tulee tarjota mahdollisuuksia kaikkien aistien käyttöön, kokeilemiseen
ja uusien toimintamallien löytämiseen. Toimintaympäristön tulisi olla myös
muunneltavissa ja sen materiaalien tulisi luoda asioiden toistamiseen sekä eri-
lasiin kokeiluihin mahdollisuuksia. (Hakkola & Virsu 2000, 25.)

Fyysisellä ympäristöllä on suuri merkitys lapsen luovuuden tukemisessa ja
mahdollistamisessa. Päiväkoti Ihme ja Kumman tiloissa, materiaaleissa sekä
kalusteissa lähtökohtana on, että ne kaikki mahdollistavat lapsen luovuuden ja
ruokkivat lapsen luovuutta sekä kannustavat lasta tutkimaan ja kokeilemaan.
Tilat luodaan siten, että ne tarjoavat mahdollisimman paljon virikkeitä ja mahdol-
lisuuksia erilaisiin toimintoihin.

Ihme ja Kumman tilasuunnittelussa painotetaan sitä, että tilat ovat suunniteltu
juuri lapsia ajatellen. Tiloissa lapsen ja lapsiryhmän tulisi olla helppo liikkua,
leikkiä ja oleskella. Ihme ja Kummassa ei esimerkiksi ole lasten toimintatiloissa
esillä mitään sellaista mihin lapset eivät saa koskea, vaan kaikki esillä olevat
tavarat, kalusteet ja lelut ovat lapsia varten. Eri huoneet ja tilat suunnitellaan
niin, että ne ovat käytettävissä ja muunneltavissa monipuolisesti. Huonekaluva-
linnat tehdään siten, että ne ovat muunneltavissa esimerkiksi lasten leikkeihin ja
että ne herättelevät lapsen aisteja ja mielikuvitusta. Ihme ja Kummassa isot
pahvilaatikot muuntuvat majoiksi, lakanat ja kankaat teltoiksi, tuolit tunneleiksi ja
patjat pomppulinnoiksi ja koko päiväkotini voi yhtäkkiä muuttua viidakoksi.

Mielikuvituksellisuuden ja virikkeellisyyden lisäksi Ihme ja Kumman tilat ja varusteet ovat kuitenkin suunniteltu esteettisiksi, turvallisiksi ja käytännöllisiksi. Päiväkodin värimaailma ja sisustus suunnitellaan rauhoittavaksi ja kauniiksi, sillä päiväkotiympäristön ei ole tarkoitus olla levoton, vaan harmoninen luovuuteen kannustava kokonaisuus. Tämä toteutuu esimerkiksi tekemällä päiväkotiin yhtenäinen värimaailma, joka tukee myös huoneiden toimintatarkoitusta, esimerkiksi päiväunihuoneeseen valitaan rauhoittavaa sinistä ja taianomainen tähtitaivas.

Ihme ja Kumman toimintatilat suunnitellaan siten, että tiloissa on mahdollista toimia isoissa ja pienryhmissä. Tilojen suunnittelussa painotetaan eritoten myös sitä, että tilat kannustavat luovuuteen ja virittävät lasta leikkiin. Ihme ja Kummassa arvostetaan lapsuutta sekä lapsen leikkiä. Lapsen mahdollisuuksia monipuoliseen ja rikkaaseen leikkiin halutaan myös päiväkodin toimintaympäristön avulla vaalia.

Sanotaan, että leikki on lapsen työtä, mutta sen on myös lapsen ajattelua. Leikkiessään lapsi ilmaisee itselleen ominaisella tavalla tunteitaan ja kokemuksiaan. Leikki on osa lapsen minuuden rakentumista sekä se on läsnä kaikessa mitä lapsi kokee ja tekee (Mikkola & Nivalainen 2009, 53). Lapsi ottaa virikkeet leikkiin ympäristöstään ja leikkiessään lapsi käsittelee kuulemiaan ja näkemiään asioita. Leikki ei ole ”vain” leikkimistä, vaan se myös opettaa lapsille erilaisia sosiaalisia taitoja sekä harjaannuttaa motorisia ja kielellisiä taitoja.

Leikin edellytyksiä ovat mahdollistaa leikille aika ja leikkirauha, tilat, materiaalit, kokemukset, mallit sekä aito läsnäolo ja vuorovaikutus. Kasvattajan läsnäolo ja vuorovaikutus luovat sosiaalisen ympäristön leikille. Kasvattajan tehtävänä on tarvittaessa leikin ohjaaminen, mutta kasvattajan tulee osata antaa tilaa myös ei-ohjatulle vapaalle leikille. Kasvattajan on tärkeää tiedostaa, lapset rakentavat leikin itse omilla ehdoillaan. (Mikkola & Nivalainen 2009, 54 – 55.)

Päiväkotiympäristössä Ihme ja Kumman tiloihin luodaan teemahuone, johon lapset saavat itse suunnitella ja aikuisten avulla toteuttaa haluamansa maailman leikille. Teemahuoneeseen voidaan luoda esimerkiksi avaruusalus, merirosvolaiva, kunin-

kaan linna tai vaikkapa sademetsä villieläimiseen ja luolineen. Päiväkoti Ihme ja Kumman teemahuoneen rakentuminen tehdään projektina lasten kanssa, jota lapset saavat itse johtaa. Teemahuoneen rakentamiseen ja siellä leikkimiseen käytetään aikaa kuukausia tai koko toimintavuosi, lasten mielenkiinnon ja suunnitelmien mukaisesti. Ihme ja Kumman kasvattajat kannustavat lapsia ja antavat lapsille virikkeitä teemahuoneen ja leikin kehittämiseksi pidemmälle. Jos teemahuoneen aiheena on esimerkiksi sademetsä, voivat kasvattajat pohtia yhdessä lasten kanssa sademetsän eläimiä, mitä ne syövät ja tekevät sekä sitä mitä sademetsästä löytyy ja mitä sademetsä tekee maapallolla. Sademetsä teemahuoneena on oiva paikka leikkiä esimerkiksi ”Leijonaa mä metsästä” leikkilaulua.

Päiväkoti Ihme ja Kumma painottaa sekä toiminnan että ympäristön suunnittelussa luovuutta ja lapsilähtöisyyttä. Ihme ja Kummassa lapset saavat itse toimia ja toteuttaa, luoda omia maailmoja päiväkodin turvallisen ja lämpimän arjen ohessa. Ihme ja Kumman lapset - ainutlaatuiset pikku ihmeet - mahdollistavat tämän kaiken, sillä lapsilla on meille aikuisille niin paljon annettavaa.

5 PÄIVÄKOTI IHME JA KUMMAN LIIKETOIMINTASUUNNITELMA

Päiväkoti Ihme ja Kumma on yksityinen alle kouluikäisten lasten päivähoitoa tuottava yritys, jonka toimialana on Lasten päiväkodit (TOL 88911). Tässä liiketoimintasuunnitelmassa päiväkodin sijaintikunnaksi on suunniteltu kaupunkimainen maalaiskunta Pirkanmaalla. Päiväkodin toiminta-alueena ovat sen sijaintipaikkakunta sekä sen lähialueet.

Päiväkodin yhtiömuodoksi valikoitui osakeyhtiö, sillä se palveli parhaiten päiväkotiyrittäjien näkemystä yrityksestään. Suurin tekijä osakeyhtiön valinnan perusteeksi oli se, että osakeyhtiön osakkaat eivät ole henkilökohtaisesti vastuussa yhtiön velvoitteista, muun muassa yhtiön talous ei ole henkilökohtaisiin varoihin sidonnainen. Yritystä perustaessa ja yrityslainoja hakiessa yrityksen lainojen ja rahoitusten vakuudeksi tulee saada joku tai jokin takaaja (Hanna Matarra 4.44.2011). Päiväkoti Ihme ja Kumman yrittäjät laittavat vakuudeksi henkilökohtaisia omaisuuksiaan ja mahdollisesti saavat myös ulkopuolista apua, sillä lainojen ja rahoitusten takaajana voi toimia myös halutessaan joku muu henkilö esimerkiksi perheenjäsen.

5.1 Toiminta-ajatus ja liikeidea

Päiväkoti Ihme ja Kumma tuottaa lasten päivähoitopalveluja toimintakunnan sekä lähikuntien lapsiperheille. Toiminta-ajatuksena on tarjota laadukasta, monipuolista, lapsilähtöistä sekä turvallista päivähoitoa. Päivähoitoa tarjotaan sekä osa- että kokopäiväisesti.

Päiväkoti Ihme ja Kumma tarjoaa yhteensä 32 päivähoitopaikkaa. Alle kolmevuotiaiden ryhmässä on kahdeksan päivähoitopaikkaa ja yli kolmevuotiaiden ryhmässä on 14 kokopäivähoitopaikkaa. Näiden lisäksi päiväkotiyrittäjät tarjoaa 10 osapäivähoitopaikkaa. Mahdollisesti puolet tai enemmän päiväkotiyrittäjien Ihme ja Kumman päivähoitopaikoista on ostopalvelupaikkoja toimintakunnalle. Päiväkoti

Ihme ja Kumma pystyy veloittamaan toimintakunnalta hoitopalvelusta enemmän kuin yksityisesti päiväkotiin ohjautuvilta asiakkailta, sillä kunnan palvelun hintaan lisätään muun muassa henkilökuntakuluja. Ostopalvelupaikkojen tarjoaminen toimintakunnalle on siis Päiväkoti Ihme ja Kummalle taloudellisesti kannattavaa. Päiväkoti Ihme ja Kumma haluaa pitää mahdollisuutena kuitenkin myös sen, että asiakkaat voivat hakeutua päivähoitoon yksityiseltä puolelta.

Päiväkoti Ihme ja Kummassa kaiken toiminnan lähtökohtana on lapsesta itsestään lähtevä luovuus ja lapsen oma halu toteuttaa itseään. Päiväkodin toimintaa ohjaa vahvasti lapsilähtöisyys sekä rajojen ja rakkauden tarjoaminen lapselle. Ihme ja kummassa arvostetaan myös kasvatuskumppanuutta yhtenä tärkeimmistä lapsen hyvinvointia edistävästä tekijöistä.

Asiantunteva ja sitoutunut henkilökunta on osa Päiväkoti Ihme ja Kumman palvelua. Asiantunteva henkilökunta takaa laadukkaan hoidon lapsille ja palvelun heidän perheilleen.

5.2 Yrittäjät

Yritys perustetaan kahden nuoren naisyrittäjän voimin, jotka muodostavat myös yhdessä yrityksen johdon. Yrittäjät ovat koulutukseltaan sosionomeja (AMK) ja molemmat ovat opinnoissaan suorittaneet lastentarhanopettajan pätevyysiin vaadittavat varhaiskasvatuksen ja sosiaalipedagogiikan opinnot. Sosionomiopintoihin on sisältynyt esimies- ja yrittäjyysopintoja ja niiden lisäksi yrittäjät suorittavat syventäviä yrittäjyysopintoja.

Molemmilla yrittäjillä on vahva kiinnostus lapsiin sekä varhaiskasvatukseen ja molemmilta löytyy työkokemusta sekä päivähoidon että lastensuojelun puolelta. Kiinnostus yrittäjyyteen on tullut molempien perheistä, sillä molempien yrittäjien perhepiirissä on vahva yrittäjätausta. Lapsuuden kodin merkitystä yrittäjyyteen kannustavana tekijänä pidetään suurena ja tunnettu ajatus onkin ”yrittäjän lapsesta kasvaa yrittäjä”. Yrittäjillä on myös vahva yrittäjähenki ja halu luoda omaa.

Yrittäjillä on pitkä historia yhdessä sekä ystävinä, opinnoissa että työelämässä. Molempien samanlaiset tavat toimia sekä samanlaiset päämäärät luovat vahvan pohjan yrityksen perustamiselle sekä sen johtamiselle yhdessä. Yrittäjillä on kuitenkin erilaiset vahvuudet ja yhtiökumppanit sopivatkin vastuualueet molemmille kirjallisena molempien vahvuuksia hyödyntäen. Tämä selventää myös yhtiökumppaneille heidän omaa rooliaan ja voi mahdollisesti ehkäistä ristiriitatilanteiden syntymistä, kun asiat ovat valmiiksi suunniteltuja ja sovittuja.

Yrityksen hallitus on kaksijäseninen ja siihen kuuluvat vain yrittäjät. Yrittäjät jakavat yrityksen hallinnolliset työtehtävät siten, että molemmat hoitavat vuorollaan yrityksen hallinnollista puolta ja vuorollaan vastaavan lastentarhanopettajan tehtäviä ryhmässä. Vastuu yrityksestä ja sen toiminnasta on viimekädessä yrittäjien yhteinen. Päiväkodin toiminnan pohjan yrittäjät ovat luoneet yhdessä, mutta toiminnan kehittäminen on jatkuvaa ja se tapahtuu koko työyhteisön kesken.

5.3 Toimintaympäristö

Lähtökohtana suunnittelulle päiväkodin sijaintipaikkakunnaksi on ajateltu Etelä-Suomessa sijaitsevaa keskisuurta kaupunkimaista kuntaa. Kunta sijaitsee hyvien liikenneyhteyksien varrella, sillä sen läpi kulkee päärautatie ja moottoritieosuus, jolle sijoittuu Tampereelle, Turkuun ja Helsinkiin suuntaava työmatkaliikenne. Asukkaita kunnassa on noin 20 000. Kunta on erittäin vetovoimainen ja muuttovoittoinen sekä asukasluku on vuosittain nousujohteinen. (Kunnan kotisivut.)

Kunta on erityisesti lapsiperheiden suosiossa. Lapsiperheitä kunnassa oli 2879 kappaletta vuonna 2010, mikä on lähes puolet eli 49,3 prosenttia kunnan kaikista perheistä. Kunnassa on kunnallisia päivähoitopaikkoja yhteensä 1528 kappaletta ja alle kouluikäisiä lapsia kunnassa on yhteensä 2377. (Terveyden ja hyvinvoinnin laitos 2011b.)

Päivähoitoa tarvitsevien lasten vanhemmista suurimman osan oletetaan olevan työssäkäyviä ja kunnan työssäkäyvien määrä vaikuttaa päiväkodin asiakas

määriin. Sijaintikunnassa työllisyystilanne on hyvä, sillä viimeisimpien tilastojen mukaan, vuonna 2009 työllisyysprosentti oli 44,3 (Terveyden ja hyvinvoinnin laitos 2011b).

Päiväkoti Ihme ja Kumman sijaintipaikkakunnan päivähoidon aluejohtajan (25.10.2011) mukaan uusia päivähoitopaikkoja tarvitaan kunnassa jatkuvasti. Kunta on hyvin muuttovoittoinen ja kasvava kuntalaisten määrä näkyy myös päivähoitopaikkojen tarpeena. Kunnan suhtautuminen yksityiseen päivähoitoon on myönteinen ja kunta olisi valmis tekemään yhteistyötä yksityisen päiväkodin kanssa. Kunta voisi olla halukas ostamaan kaikki päivähoitopaikat.

Päiväkoti Ihme ja Kumman sijaintipaikkakunnalla ei ole muita yksityisiä päiväkoteja. Sijaintipaikkakunnalla on kuitenkin yksityisiä perhepäivähoitajia. Yksityiset perhepäivähoitajat tarjoavat kuitenkin päiväkodin palveluista selkeästi eroavaa palvelua, joten Päiväkoti Ihme ja Kummalla ei ole kilpailijoina selkeästi samantapaista päivähoitopalvelua tarjoavaa yrittäjää tai yritystä. (Kunnan kotisivut 2011.)

5.4 Toimintatilat

Päiväkoti Ihme ja Kumman suunnitelmat toimintatiloista päiväkodin aloitus- ja perustamisvaiheessa on vuokrata sopivat tilat ja remontoida ne viranomaisvaatimusten mukaisiksi. Päiväkodin tilat voivat esimerkiksi olla kaksi vierekkäistä rivitalon päätyhuoneistoa, joihin on mahdollisuudet luoda päiväkodille piha, joka täyttää sille asetetut vaatimukset. Päiväkoti Ihme ja Kumman toimintatila mahdollisuutena tulevaisuudessa on myös rakentaa omat toimintatilat päiväkodille. Jos valitsee päiväkotirakennukseksi esimerkiksi entisen asuintalon, rakennukselle tarvitsee hakea käyttötarkoituksen muutos, palotarkastus, kuntotarkastus ja terveystarkastus aluehallintavirastosta (Tanhua 2011, 47).

Päiväkodin tilojen tulee olla alusta alkaen kooltaan riittävän suuret, jotta toimintaa pystytään mahdollisesti laajentamaan. Sosiaalihuolto on vuonna 1980 laatinut yleiskirjeen päiväkodin toimitilojen suunnittelusta, joka sisältää ohjeet muun muassa päiväkodin tilasuunnittelulle. Vastaavanlaista uudempaa ohjeis-

tusta ei ole laadittu. Kunnat ovat laatineet sosiaalihuollon yleiskirjeen pohjalta omia ohjeita päiväkodin tilojen suunnittelulle.

Päiväkodin tilojen suunnittelussa ja valinnassa tulee Oulun kaupungin päiväkotitilojen perustamisohjeiden (2008) mukaan ottaa huomioon muun muassa seuraavat ohjeistukset:

- Alle kolmevuotiaiden lasten ryhmätiloissa tulee niin sanottua kotitilaa olla vähintään 8m² lasta kohden ja yli kolmevuotiaiden lasten ryhmätiloissa vähintään 6 m² lasta kohden.
- Sekä alle kolmevuotiaiden että yli kolmevuotiaiden ryhmille tulee erikseen nukumishuone ja leikki-/toimintatila.
- Sisäänkäynnin yhteydessä tulee olla tuulikaappi ja eteistila pesupaikalla.
- Päiväkodissa tulee olla joka ryhmälle omat wc-tilat. Ihme ja Kumman ryhmät ovat pääsääntöisesti kokopäiväryhmiä, joten jokaista alkavaa kymmentä lasta kohden tulee joka ryhmien tiloissa olla yksi wc- ja yksi käsienpesuallas. Lisäksi henkilökunnalle varataan oma wc-tila, josta tehdään myös liikuntaesteisille soveltuva.
- Päiväkotitiloissa tulee olla koneellinen ilmanvaihto.
- Siivousvälineille ja pyykinhuollolle on varattava oma kodinhoitotila vesipisteineen.
- Päiväkodin keittiö tulee olemaan jakelukeittiö ja sen pinta-ala on vähintään 20 m².

Nämä tilasuunnittelu ohjeet ovat keskeisimpiä, kun Päiväkoti Ihme ja Kumman tulevia toimintatiloja valitaan. Ohjeistuksissa on määritelty myös ohjeita materiaaleista sekä kalusteista, mutta ne eivät vaikuta olennaisesti tilojen valintaan. Ohjeet löytyvät kokonaisuudessaan esimerkiksi kuntien kotisivuilta.

Päiväkodin tilojen on oltava turvalliset ja toimintaa ei saa harjoittaa tiloissa tai olosuhteissa, joissa voi aiheutua käyttäjille terveyshaittaa. Ennen päiväkodin toiminnan aloittamista tulee tehdä terveydensuojelulain (1994/763) edellyttämä kirjallinen ilmoitus toimintakunnan terveydensuojeluviranomaiselle, joka tarkistaa ilmoituksen ja tekee kirjallisen päätöksen päiväkotitilojen käyttöönotosta. Terveydensuojeluviranomainen tarkistaa päiväkodin sisä- ja ulkotilat. Tarkistuk-

sessä kiinnitetään huomiota muun muassa hygienia-asioihin sekä sisäilmanlaatuun. Elintarvikehuoneistot vaativat elintarvikevalvontaviranomaisen hyväksynnän ja päiväkodin keittiötä oheistiloineen ei saa ottaa käyttöön ennen kuin se on hyväksytty elintarvikehuoneistoksi. (Keski-Uudenmaan Ympäristökeskus 2011.)

Toimitilan tuoteinvestoinnit koostuvat pääsääntöisesti kalusteista, tekstiileistä sekä erilaisista tarvikkeista, kuten leluista, peleistä, astioista, askartelutarvikkeista ja atk-laitteista. Tuoteinvestoinneista osa ostetaan uutena, osa käytettynä ja osa saadaan lahjoituksina.

5.5 Henkilöstö

Laki sosiaalihuollon ammatillisen henkilöstön kelpoisuusvaatimuksista (272/2005) sanelee ehdot päiväkodin henkilöstölle. Laki säätelee ehdot henkilöstön koulutusvaatimuksista. Tämän lisäksi Asetus lasten päivähoitosta (16.3.1973/239) määrittää, kuinka monta pätevää työntekijää tulee olla suhteessa lasten lukumäärään.

Päiväkoti Ihme ja Kummassa on yhteensä 32 päivähoitopaikkaa. Kokopäivähoitopaikkoja alle kolmevuotiaille on kahdeksan ja yli kolmevuotiaille on 14 kokopäivähoitopaikkaa. Tämän lisäksi Ihme ja Kumma tarjoaa kymmenen osapäivähoitopaikkaa. Ihme ja Kummassa on työntekijöitä yhteensä seitsemän. Päiväkodin johdosta ja hallinnosta vastaa kaksi päiväkodin johtajaa eli molemmat yrittäjät. Yrittäjät toimivat lisäksi päiväkodin vastaavina lastentarhanopettajina. Yrittäjillä on Sosionomi (AMK) koulutuksessa saadun lastentarhanopettajan pätevyden johdosta pätevyys toimia lastentarhanopettajan tehtävissä.

Ihme ja Kummaan palkataan yrittäjien lisäksi neljä lastenhoitajaa joiden vähimmäiskoulutusvaatimuksena on sosiaalialan toisen asteen ammatillinen koulutus. Lastenhoitajien lisäksi palkataan yksi henkilö päiväkotiapulaisen nimikkeellä. Päiväkotiapulainen hoitaa päiväkodin siivous- sekä ruokahuoltotehtäviä.

Palkatun henkilökunnan lisäksi Ihme ja Kumma hyödyntää alan opiskelijoita sekä työvoimapolitiisin perustein työllistettyjä työntekijöitä.

Henkilöstön määrää pienennetään tai lisätään lapsimäärän mukaan ja toiminnan alkaessa yrittäjien lisäksi palkataan aluksi vain yksi lastenhoitaja.

Päiväkoti Ihme ja Kumma aikoo rekrytoida henkilökuntaa erilaisten kanavien kautta. Päiväkoti laittaa työpaikkailmoituksen Työ- ja elinkeinotoimiston sivuille, joka on yleinen ja tunnettu työnhakukanava. Päiväkoti markkinoi yritystään ennen toiminnan alkamista esimerkiksi erilaisin tempauksin ja tämän markkinoinnin yhteydessä mainostetaan myös avoimia työpaikkoja päiväkodissa. Lisäksi päiväkodin Internet- ja Facebook-sivuilla on työpaikkailmoitukset. Päiväkoti Ihme ja Kumman yrittäjillä on työkokemuksensa ja koulutuksensa puolesta syntynyt suhteita sosiaalialan ammattilaisiin. Yrittäjät voivat mainostaa avoimia työpaikkoja myös henkilöille, jotka he tuntevat entuudestaan ja joiden he uskovat sopivan Ihme ja Kumman työntekijöiksi. Koska päiväkotiin palkataan aluksi vain yksi tai kaksi lastenhoitajaa hoitolasten määrästä riippuen, on päiväkodin mahdollista löytää Ihme ja Kummaan sopivia työntekijöitä päiväkodin valmistuvista harjoittelijoista tai oppisopimusopiskelijoista.

Päiväkoti Ihme ja Kumman yrittäjät valikoivat tulevat työntekijänsä sekä koulutuksen että persoonallisen työotteen ja työhön pohjautuvan arvomaailman perusteella. Työntekijän työhön pohjautuvan arvomaailman tulee kohdata Päiväkoti Ihme ja Kumman arvomaailma. Haastatteluissa voidaan käyttää erilaisia menetelmiä kuten erilaisia luonnetestejä sekä yksilö- ja ryhmähaastatteluja.

5.6 Asiakkaat

Päiväkodin asiakaskunta muodostuu toimintakunnan lapsiperheistä sekä heidän alle kouluikäisistä lapsista. Tämän lisäksi myös toimintakunta on päiväkodin asiakas, sillä ainakin 50 prosenttia päivähoitopaikoista on kunnan ostettavissa.

Perheet, jotka eivät tule kunnan ostaman päivähoitopaikan puolesta, maksavat päivähoitopalvelusta enemmän kuin kunnan puolesta tulevat perheet, sillä heidät kunta laskuttaa kunnan päivähoitomaksujen pohjalta. Päiväkoti Ihme ja Kumman hoitomaksut ovat korkeammat kuin kunnan päivähoitomaksut ja tästä

voi päätellä sen, että suoraan Ihme ja Kummaan asiakkaiksi hakeutuvat perheet ovat taloudellisesti hyvin toimeentulevia.

Päiväkoti Ihme ja Kumman sijaintipaikkakunnalla on 2879 lapsiperhettä, joka on 49,3 prosenttia kunnan perheistä. Perheissä on päivähoitoikäisiä eli alle 6-vuotiaita on yhteensä 2071 lasta. (Terveyden ja hyvinvoinnin laitos 2011b)

5.7 Palvelut ja hinnoittelu

Päiväkoti Ihme ja Kumman palveluihin kuuluvat alle kouluikäisten lasten kokopäivähoito ja osapäivähoito. Päiväkoti tuottaa palveluaan arkipäivinä kello 6.30–17.00. Lapsen kokopäivähoito sisältää lapsen turvallisuuden ja kokonaisvaltaisen hyvinvoinnin takaamisen päivähoitossa, lapsen yksilöllisen perushoidon, aamupalan, lounaan ja välipalan sekä lapsen kokonaisvaltaisen kasvun huomiointavaa ja sitä tukevaa toimintaa. Lapsen osapäivähoito sisältää saman kokonaisuuden kuin lapsen kokopäivähoito, mutta sen ajan puitteissa jonka lapsi on paikalla päiväkodissa. Päiväkoti Ihme ja Kumman palveluihin eivät sisälly muun muassa lapsen henkilökohtaiset hoitotarvikkeet esimerkiksi vaipat ja rasvat tai muut henkilökohtaiset tavarat. Päiväkoti Ihme ja Kummassa on toimintakuukausia 11, sillä heinäkuu on päiväkodin kesälomakuukausi.

Päiväkoti Ihme ja Kumma tarjoaa yhteensä 32 päivähoitopaikkaa alle kouluikäisille lapsille. Hoitopaikoista kahdeksan on alle kolmevuotiaiden kokopäivähoitopaikkoja ja 14 on yli kolmevuotiaiden kokopäivähoitopaikkoja. Päiväkoti tarjoaa myös kymmenen osapäivähoitopaikkaa. Näissä hoitopaikkaluvuissa on vielä joustovaraa, sillä päiväkotito voi tarjota osapäivähoitopaikkoja yhteensä 13 lapselle hoitohenkilöstön määrään suhteuttaen.

Päiväkoti Ihme ja Kumman osapäivähoito tarkoittaa sitä, että lapsella tulee olla vähintään 25 hoitotuntia viikossa tai 100 hoitotuntia kuukaudessa. Osapäivähoito on määritelty näin, jotta päiväkotito saa myös osapäivähoidosta kuntalisän. (Päivähoidon aluejohtaja 7.11.2011.) Päiväkodin sijaintipaikkakunnalla yksityisen päivähoitoto kuntalisä on 300 euroa, jos lapsi on yksityisessä päiväkodissa (Päivähoidon aluejohtaja 25.10.2011). Päiväkoti Ihme ja Kummassa osapäivä-

hoidot ovat jaettu viikolle kahdella eri tavalla, jotta päiväkotit voi tarjota enemmän osapäivähoitopaikkoja. Osapäivähoitoa voi saada joko maanantaisin, tiistaisin ja keskiviikkoisin tai keskiviikkoisin, torstaisin ja perjantaisin. Päiväkodille on taloudellisesti tehokkaampaa jakaa osapäivähoidot kahteen osaan viikkoa, huolimatta siitä, että keskiviikolle jouduttaisiinkin palkkaamaan mahdollisesti sijainen, sillä silloin kaikilla osapäivähoitolapsilla ja kokopäivähoitolapsilla on hoitopäivä.

Päiväkotit Ihme ja Kumman lapsimäärää suunnitellessa tulee ottaa huomioon se, että päivähoitoon voi hakeutua enemmän kuin suunniteltu määrä alle kolmevuotiaita lapsia, ja tämä vaikuttaa henkilöstön suhdelukuihin. Hanna Mataran (4.11.2011) mukaan hyvin harvoin lapsen päiväkotia vaihdetaan, kun lapsi on aloittanut päivähoiton ja harvat perheet pystyvät olemaan kotona lapsen kanssa yli kolmevuotiaaksi. Tämä tarkoittaa sitä, että suurin osa päiväkodissa aloitavista lapsista on alle kolmevuotiaita. Hanna Mataran (4.11.2011) mukaan päiväkodin taloudelle on haitallisempaa kieltäytyä lapsista kuin lisätä esimerkiksi alle kolmevuotiaiden hoitopaikkoja päiväkotiiin. Päiväkotit Ihme ja Kumma on valmis muuttamaan yli ja alle kolmevuotiaiden lasten hoitopaikka suhteita ja siksi edellä esitetyt hoitopaikkalukemat ovat suunniteltuja lukuja, joista voidaan poiketa, sillä osapäivähoiton jakautuminen viikon kahdelle osalle takaa taloudellisen turvan, vaikka hoitopaikat kokonaisuudessaan vähentyisivätkin.

Palvelut ovat hinnoiteltu hoitopalvelun kulujen, kunnan antaman kuntalisän ja yksityisen hoidon tuen sekä lähialueiden yksityisten päiväkotien hintojen perusteella. Päiväkotit Ihme ja Kumma haluaa tarjota laadukasta päivähoitopalvelua lapsiperheille siten, että palvelun laadun ja hinnan suhde ovat tasapainossa keskenään.

Koska yrityksen hinnoittelulla on välitön vaikutus sen kannattavuuteen ja yrityksen kilpailukykyyn, tulee yrityksen pohtia tarkkaan palvelulle tai tuotteelle asetettu hinta. Palvelun hinta kertoo myös tuotteen laadusta, oletuksena on mitä korkeampi hinta sen korkeampi laatu. Päivähoitoalalla on kuitenkin vaikeaa määrittellä hinnat tämän perusteella, sillä laadukas hoitopalvelu on päämääränä kaikissa päiväkodeissa. Kuten kaikessa yritystoiminnassa, palvelun tulojen tulee

kattaa palvelun kulut. Omakustannushinnoittelun lähtökohtana on, että kaikki palvelun kustannukset, haluttu voitto ja verot yhdessä muodostavat palvelun lopullisen minimihinnan. (Yritys-Suomi 2011d).

Päiväkoti Ihme ja Kumman palveluista ei tarvitse periä tai maksaa veroa, sillä yksityinen päivähoito lukeutuu verottoman sosiaalihuoltona tapahtuvan palvelujen ja tavaroiden myynnin piiriin. Verotonta sosiaalihuollon palvelujen tuottajan harjoittamaa toimintaa on esimerkiksi lasten ja nuorten hoito, lasten päivähoito, vanhusten ja kehitysvammaisten hoito. Verotonta sosiaalihuoltoa voi harjoittaa valtio, kunta tai kuntayhtymä tai se voi olla aluehallintoviranomaisen tai kunnan sosiaaliviranomaisen valvomaa muun sosiaalihuollon palvelujen tuottajan harjoittamaan toimintaa. (Verohallinto 2011.)

Päiväkoti Ihme ja Kumman palveluiden hintojen laskennassa on pidetty kunnallista päivähoitomaksua suuntaa-antavana viitelukuna, mutta tiedostaen kuitenkin, että yksityiset palvelut maksavat lähes poikkeuksetta enemmän kuin kunnalliset palvelut. Tämä johtuu siitä, että yksityiset palvelut tuottavat palvelunsa itse ja palvelun kustantaminen saattaa maksaa enemmän kuin kunnallisen päivähoitopalvelun tuottaminen.

Yksityisten päiväkotien palveluiden hintoja on tätä liiketoimintasuunnitelmaa varten pyritty selvittämään eri yksityisten päiväkotien Internet-sivustoilta. Suurimmassa osassa yksityisten päiväkotien palvelut oli hinnoiteltu siten, että vanhemmille jäävä maksuosuus palvelun kokonaishinnasta oli noin 270–330 euroa kuukaudessa. Jokainen yksityinen päiväkoti on kuitenkin hinnoitellut omat palvelunsa omien kulujensa ja pyrkimystensä mukaisesti.

Päiväkoti Ihme ja Kumman hinnoittelee palvelunsa siten, että palvelun kokonaishinnasta kuntalisän ja yksityisen tuen hoitorahan erotuksen jälkeen, perheelle jäävä maksettava osuus olisi maksimissaan 330 euroa. Jos hoitomaksu on kovin paljon korkeampi, kuin kunnallinen päivähoito, joka maksaa maksimissaan 254 euroa ensimmäisestä lapsesta laskien tai kovin paljon korkeampi kuin muiden yksityisten päiväkotien hinnat, on todennäköistä, että se myös vaikuttaa asiakkaiden ostopäätökseen palvelun suhteen.

Päiväkoti Ihme ja Kumman kokopäivähoitopalvelun hinta lasketaan yksityisen hoidon tuen hoitorahan ja toimipaikkakunnan kuntalisän ja palvelun tuottamisesta aiheutuvien kulujen perusteella. Palvelun ostajille yksityisen hoidon tuen hoitorahan ja kuntalisän jälkeen jäävä erotus palvelun kokonaishinnasta tulisi olla suhteessa sopivan kokoinen summa maksettavaksi, jotta yrityksellä on palvelun hinnoittelun puolesta markkinat asiakkaiden saamiselle. Lisäksi palvelun hinnoittelussa tulee huomioida, että palvelun hinta kattaa palvelun tulot ja antaa yritykselle mahdollisesti haluttua voittoa. Päiväkoti Ihme ja Kumma ei tavoittele toiminnallaan suurta voittoa, vaan haluaa tarjota asiakkailleen laadukasta palvelua oikeudenmukaisin hinnoin ja tarjoten toimeentulon yrityksen perustajille.

Päiväkoti Ihme ja Kumman kokopäivähoito maksuksi on määritelty noin 790,00 euroa, joka tarkoittaa sitä, että vanhemmille yksityisen hoidon tuen hoitorahan (160,64 euroa) ja toimintakunnan kuntalisän jälkeen (300,00 euroa) sekä mahdollisen tulosidonnaisen hoitolisän (enintään 135,09 euroa) vähentämisen jälkeen jää maksettavaa 194,27–329,36 euroa.

Päiväkoti Ihme ja Kumma tarjoaa myös osapäivähoitoa lapsille. Osapäivähoidossa lapsen tulee olla vähintään 25 tuntia viikossa tai 100 tuntia kuukaudessa, jotta päiväkotia on oikeutettu saamaan kuntalisää myös lapsen osapäivähoidosta. Lapsen osapäivähoito toteutetaan yhden osapäivälapsen kanssa joko päivinä maanantai, tiistai ja keskiviikko tai keskiviikko torstai perjantai. Tämä maksimoi osapäivähoidosta tulevat tulot. Osapäivähoidon hinta koostuu kuntalisästä, yksityisen hoidon tuen hoitorahasta sekä hoidon kustannuksista. Osapäivähoidon hinnaksi on määritelty 660,00 euroa, jolloin vanhemmille jää yksityisen hoidon tuen hoitorahan (160,64 euroa) ja toimintakunnan kuntalisän (300,00 euroa) sekä mahdollisen tulosidonnaisen hoitolisän (enintään 135,09 euroa) jälkeen maksettavaa 64,27 - 199,36 euroa. Päivähoitopaikkojen hinnat on kuvattu taulukossa 2.

Taulukko 2. Päivähoitopaikkojen hinnat Päiväkoti Ihme ja Kummassa.

	KOKOPÄIVÄHOITO	OSAPÄIVÄHOITO
KOKONAISHINTA	790,00 €/kk	660,00 €/kk
HINTA VANHEMMILLE	194,27–329,36 €/kk	64,27 € - 199,36 €/kk

Päiväkoti Ihme ja Kumman lapsimäärää suunnitellessa tulee ottaa huomioon se, että päivähoitoon voi hakeutua enemmän kuin suunniteltu määrä alle kolmevuotiaita lapsia, ja tämä vaikuttaa henkilöstön suhdelukuihin. Hanna Mataran (4.11.2011) mukaan hyvin harvoin lapsen päiväkotia vaihdetaan, kun lapsi on aloittanut päivähoiton ja harvat perheet pystyvät olemaan kotona lapsen kanssa yli kolmevuotiaaksi. Tämä tarkoittaa sitä, että suurin osa päiväkodissa aloitavista lapsista on alle kolmevuotiaita. Hanna Mataran (4.11.2011) mukaan päiväkodin taloudelle on haitallisempaa kieltäytyä lapsista kuin lisätä esimerkiksi alle kolmevuotiaiden hoitopaikkoja päiväkotiin.

Päiväkoti Ihme ja Kumman on tarkoitus tarjota yhteensä 32 päivähoitopaikkaa. Paikat jakautuvat siten, että kokopäiväpaikkoja on kahdeksan (8) alle kolmevuotiaille ja 14 yli kolmevuotiaille. Osapäivähoitopaikkoja on yhteensä 10. Näillä hoitopaikkamäärillä on vielä hieman säätövara alle ja yli kolmevuotiaiden lasten suhdeluvuissa henkilökunnan määrään nähden. Taulukossa 3 on laskettu päiväkodin kuukausitulot näiden hoitopaikkamäärien perusteella. Laskelmat on tehty siten, että päiväkodin kaikki hoitopaikat ovat käytössä.

Taulukko 3. Päiväkoti Ihme ja Kumman kuukausitulot.

Kokopäivähoitopaikat 22 x 790,00 €	17 380,00€
Osapäivähoitopaikat 10 x 660,00 €	6 600,00 €
YHTEENSÄ	23 980,00 €

Yllä olevan taulukon luvut, jotka kuvastavat päiväkodin enimmäistuloja kuukauden ajalta ovat pienemmät kuin kyseiset luvut todellisuudessa tulevat olemaan. Tämä johtuu siitä, että puolet päiväkotit Ihme ja Kumman hoitopaikoista ovat ostopalvelupaikkoja kunnalle ja kunnalta perittävä summa on korkeampi kuin edellä mainitut luvut päivähoitopaikkojen hinnasta. Kunnalta perittävään ostopalveluhintaan lasketaan muun muassa henkilökunnasta aiheutuvia menoja, jotka nostavat palvelun hintaa. Tässä liiketoimintasuunnitelmassa ei kuitenkaan ole mahdollista hintaa laskea sillä palvelun hinta on riippuvainen myös ostopalvelukunnasta.

5.8 Myynti ja markkinointi

Aloittavan yrittäjän on tärkeää tiedostaa markkinoinnin merkitys omalle yritykselleen, sillä jos kukaan ei ole tietoinen palvelun olemassa olostakaan, ei palvelua tällöin voi kukaan myöskään ostaa. Yrityksen markkinoinnissa on hyvä myös pohdita mitä markkinoidaan ja miten. Markkinointi tulisi esittää yrityksen palvelun asiakaskunnalle mahdollisimman houkuttelevasti, jotta palvelu herättää ihmisten mielenkiinnon ja palvelun ostohalun. (Hanna Matara 4.11.2011.)

Markkinoinnissa painotetaan Päiväkotit Ihme ja Kumman arvomaailmaa muun muassa lapsen yksilöllistä perushoitoa, lapsen omalähtöistä luovuutta, lapsilähtöisyyttä osana toiminnan suunnittelua ja toteuttamista sekä pienempiä ryhmäkokoja.

Yrityksen markkinoinnissa hyödynnetään erityisesti yrittäjien lähiverkkoa sekä aiempia yhteistyökanavia. Markkinointi aloitetaan hyvissä ajoin ennen yrityksen suunniteltua toiminnan aloittamista tekemällä kysely toimintakunnan sekä lähiympäristön lapsiperheille, heidän toiveistaan ja tarpeistaan. Päiväkodin sijaintipaikkakunta on valmis markkinoimaan Päiväkotit Ihme ja Kumman vapaita päivähoitopaikkoja (Päivähoidon aluejohtaja 25.10.2011).

Markkinoinnin kohderyhmänä ovat sijaintipaikkakunnan sekä sen lähialueen lapsiperheet, joissa on alle kouluikäisiä lapsia. Päiväkotia markkinoidaan myös

suoraan kuntaan, sillä myös kunnan on mahdollista ostaa ainakin puolet Päiväkoti Ihme ja Kumman päivähoitopaikoista.

Yrityksen markkinoinninkanavia ovat muun muassa yrityksen omat Internet- ja Facebook-sivut. Internet on nykypäivänä helppo ja nopea markkinoinninkanava. Muun muassa Facebookin käyttö on yleistynyt kaiken ikäisten käyttäjien keskuudessa ja se on jokapäiväinen foorumi. Päiväkoti Ihme ja Kumma hyödyntää myös muuta mediaa markkinoinnissaan, esimerkiksi paikallislehtiä ja aluekohtaisia lehtiä. Yrityksen tavoitteena on saada haastatteluita, artikkeleita sekä muita ilmoituksia kyseisiin lehtiin ja näin ollen saada julkisuutta Päiväkoti Ihme ja Kummalle.

Päiväkoti Ihme ja Kumman markkinointikeinona on median hyödyntämisen lisäksi suoramarkkinointi sijaintipaikkakunnan ja lähialueiden lapsiperheisiin. Yritys voi postitse lähettää esitteen tai ilmoituksen asiakasryhmään kuuluvien lapsiperheiden kotiin. Yrityksen ilmoituksia ja esitteitä viedään myös muun muassa kauppojen, kerhojen ja harrastuspaikkojen ilmoitustauluille, joissa asiakaskohderyhmään kuuluvat voisivat käydä.

Päiväkoti Ihme ja Kumman markkinoinnin suunnitelmissa nähdään yhtenä markkinointi mahdollisuutena järjestää erilaisia tempauksia, jotta yritystoiminta tulee näkyväksi ja yrityksen palvelu saadaan asiakkaiden tietoon. Tempauksina voi olla esimerkiksi ennen päiväkodin avaamista avoimet ovet, jolloin mahdollisilla asiakkailta on mahdollisuus vapaasti tutustua päiväkotiin. Avoimien ovien lisäksi voidaan järjestää erilaisia päiväkodin avaamisajankohtaan sijoittuvia tempauksia, joiden teemana voi esimerkiksi olla laskiais- tai vappurieha. Tempaukset ovat avoimia ja suunnattu päiväkodin kohderyhmälle eli lapsiperheille.

Markkinoinnin avulla pyritään luomaan Päiväkoti Ihme ja Kummalle imago, joka herättää myönteistä kiinnostusta yritystä kohtaan. Päiväkoti Ihme ja Kummalle luodaan logo, joka kuvastaa päiväkodin toimintaperiaatteita. Päiväkodin logo teetetään logoja suunnittelevalla yrityksellä oikeanlaisen imagon tukemiseksi. Imagon luominen tukee sitä, että Ihme ja Kumma eroaa muista palveluntarjoajista ja se herättää ennakko-odotuksia, kuten korkeaa laatua. Imagon vahvuus-

tena on se, että päiväkotitoiminta on yksityinen, sillä yksityinen päiväkotitoiminta on yritys, jonka tulee itsenäisesti tulla toimeen ja siten tarjota sen asiakkaille laatua ja hyvää palvelua.

Markkinointisuunnitelma ei sisälly tähän liiketoimintasuunnitelmaan vaan päiväkotitoiminta Ihme ja Kumma tekee markkinointisuunnitelman yhteistyössä alan asiantuntijan kanssa ennen toiminnan aloittamista. Itse markkinointi aloitetaan hyvissä ajoin ennen päiväkodin avaamista.

5.9 Rahoitus

Tässä liiketoimintasuunnitelman rahoitusosiossa kerrotaan millaisia rahoitusmahdollisuuksia Päiväkotitoiminta Ihme ja Kummalla on. Rahoitusosiossa tuodaan ilmi myös perusteet erilaisten rahoitusten saamiselle sekä kerrotaan Päiväkotitoiminta Ihme ja Kumman yrityslainan saannin mahdollisuuksista. Päiväkotitoiminta Ihme ja Kumma tulee todennäköisesti hakemaan ensisijaisesti rahoitusta Finnverasta.

Finnvera on valtion omistama erityisrahoittaja, joka tarjoaa rahoitusta yritystoiminnan alkaessa, kasvaessa ja kansainvälistyessä, vahvistaen suomalaisten yritysten toimintaedellytyksiä ja kilpailukykyä. Finnvera tarjoaa rahoitusta lainojen, takauksien, pääomasijoitusten ja vientitakuiden muodossa. Finnveralta haettavilla lainoilla ja takauksilla voi rahoittaa yritystoiminnan aloittamiseen liittyviä investointeja kuten kalusteita ja toimitilojen vuokrakustannuksia. (Finnvera.)

Naisyrittäjälainaa voi hakea yritys, jota päätoimisesti johtaa naispuolinen osakas ja jossa enemmistöosakkaina ovat naiset. Lainaa hakeva yritys voi olla jo toimiva tai toimintaansa aloittava yritys, joka työllistää enintään viisi henkilöä. Naisyrittäjälainaa hakevan yrityksen yritysmuodolla ei ole merkitystä. Päiväkotitoiminta Ihme ja Kumman toiminnan alkaessa yritys tulee työllistämään alle viisi henkilöä aloitusvaiheessaan ja on siksi oikeutettu saamaan naisyrittäjälainaa. Naisyrittäjälainana on enintään yhteensä 35 000 euroa, mutta sen voi myöntää yhdessä tai kahdessa erässä. Naisyrittäjälainan lisäksi Finnveran muuta rahoitusta on mahdollista hakea. (Finnvera 2011.)

Pienlainaa voi toiminnan rahoittamiseen hakea toiminnassa oleva tai toimintaansa aloitteleva pieni yritys, jossa työskentelee enintään viisi henkilöä ja jossa perustaja työllistää itsensä. Yrityksen yritysmuodolla ei ole merkitystä. Pienlaina on enintään yhteensä 35 000 euroa, mutta se voidaan myöntää yhdessä tai useammassa erässä. Pienlainan lisäksi on mahdollisuus hakea muita Finnveran rahoituksia. (Finnvera 2010a)

Pientakausta voi hakea perustettava tai toiminnassa oleva yritys, joka työllistää enintään 49 henkilöä. Pientakaus on yrityksen apuna sen hakiessa pankista rahoitusta erilaisiin pääoma-, käyttö- ja investointi tarpeisiin. Pientakauksen takausosuus voi olla enintään kuusikymmentä prosenttia, kuitenkin siten, että myönnettyjen pientakausten määrä yhdelle yritykselle on enintään 85 000 euroa. (Finnvera 2010b.)

Investointi- ja käyttöpääomalainaa voi saada vasta perustettu tai jo toimiva pieni tai keskisuuri yritys. Tällaisissa yrityksissä henkilökuntaa tulee olla vähemmän kuin 250 henkeä sekä yrityksen liikevaihto saa olla enintään 50 miljoonaa euroa tai taseen loppusumma on enintään 43 miljoonaa euroa. (Finnvera 2010c.)

5.10 Yrittäjien henkilökohtaiset lainat ja tukirahoitukset

Edellä esitetyt rahoitus mahdollisuudet ovat suunnattu suoraan yrityksen rahoitus puoleen, mutta on olemassa tukia ja lainoja myös yrittäjille. Seuraavat yrittäjille suunnatut yrittäjälaina ja starttiraha ovat myös Finnveran tarjoamia rahoitusmahdollisuuksia.

Yrittäjälaina ei ole yrityksen laina vaan, yrittäjän henkilökohtainen laina. Se voidaan myöntää myös useammalle, kuin yhdelle yrityksen osakkaalle tai perustajalle. Luotonsaajaa kohden yrittäjälainan suuruus voi enintään olla 100.000 euroa ja lainaa myönnettäessä vaaditaan vähintään 20 prosentin omarahoitusosuutta. Yrittäjälainalla on mahdollista rahoittaa sijoituksia osakeyhtiön osakepääomaan sekä jo toimivan yrityksen osakkaiden ja yhtiöosuuksien ostoa. Yrittäjälainaa hakevalla yrittäjällä tulee olla vähintään yrittäjälainalla rahoitetun sijoituksen jälkeen 20 prosentin osuus yrityksen osakepääomasta ja äänivallas-

ta. Lisäksi yrittäjälainan saavan yrittäjän tulee osallistua päätoimisesti yrityksen operatiiviseen toimintaan. (Finnvera 2011a.)

Starttiraha on tuki yritystoimintaansa aloittavalle yrittäjälle. Sen tarkoituksena on edesauttaa uuden yritystoiminnan perustamista ja yritystä perustavan henkilön työllistymistä. Starttiraha turvaa yrittäjän toimeentulon sinä arvioituna aikana, jonka yritystoiminnan käynnistämisen ja vakiinnuttamisen kuluu. Starttirahaa voi kuitenkin saada enintään 18 kuukauden ajan. Ennen kuin starttiraha myönnetään, selvittää työ- ja elinkeinotoimisto onko yrittäjyys starttirahaa hakevalle sopiva vaihtoehto työllistymiseen. Edellytyksenä tuen saamiselle ovat muun muassa mahdollisuudet kannattavaan toimintaan, kokemus yrittäjyydestä tai yrittäjäkoulutus ja tarpeellisuus starttirahalle toimeentulon kannalta. Ehtona starttirahalle on myös se, että ennen kuin tuen myöntämisestä on päätetty, ei kyseistä yritystoimintaa ole aloitettu. (Työ- ja elinkeinotoimisto 2011.)

Starttirahassa on kaksi osaa, perustuki ja lisäosa. Perustuen suuruus vuonna 2011 on 25,74 euroa päivässä. Lisäosan suuruus vaihtelee tapauksittain työ- ja elinkeinotoimiston harkinnan mukaisesti ja on enintään 60 prosenttia perustuen määrästä. Starttirahaa haettaessa selvitetään yrityksen toiminta- ja rahoitus-suunnitelma ja päätöksen sen myöntämisestä tekee työ- ja elinkeinotoimisto. Starttirahaa haettaessa huomioon otetaan myös muun muassa alan yritysten kilpailutilanteen ja sijaintipaikkakunnan tarpeen uudelle yritystoiminnalle. (Työ- ja elinkeinotoimisto 2011.)

Päiväkoti Ihme ja Kumman yrittäjien suunnitelmissa on käydä yrittäjäkoulutus ennen oman yrityksen perustamista. Starttirahan haun yhteyteen on mahdollista joustavasti yhdistää edellytetty yrittäjäkoulutus. Tämä on hyvä mahdollisuus päiväkodin perustajille mennä esimerkiksi työvoimakoulutuksena järjestettävään maksuttomaan yrittäjäkoulutukseen.

5.11 Talouden suunnittelu

Yrityksen talouden suunnittelussa on otettava huomioon erilaisia investointikustannuksia ja muita kuluja, mitä yritystoiminnan aloittaminen edellyttää. Myös yrityksen pyörittämiseen kuuluvat säännölliset menot kuten palkat, vuokrat, markkinointikustannukset, puhelinlaskut, toimistotarpeet ja vakuutukset sisältyvät yrityksen perustamisessa tehtävään kannattavuuslaskelmaan. Kannattavuuslaskelmassa lasketaan kattaako yrityksen tulot nämä kulut. (Yritys-Suomi 2011e.)

Yritystoimintaa käynnistettäessä pääoman tarve kannattaa arvioida tarpeeksi suureksi, sillä usein yritystä perustaessa voi tulla yllättäviä kuluja. Yrittäjän tulee rahoitusta arvioidessa ottaa huomioon alkuinvestoinnit, käteisvarat yritystoiminnan pyörittämiseen sekä ennen tulorahoituksen syntymistä ensimmäisten toimintakuukausien kulut. Kannattavuuslaskelmien avulla yritys pystyy määrittelemään palvelulleen hinnan, joka on tasapainossa sekä yrityksen kulujen suhteen että oikeudenmukaiset ja yleisten tasojen mukaiset sen asiakkaille. (Yritys-Suomi 2011f.)

Tässä liiketoimintasuunnitelmassa Päiväkoti Ihme ja Kumman talouslaskelmat ovat suuntaa-antavia arvioita ja perusolettamuksia, sillä tässä yrityksen suunnittelun vaiheessa ei voi vielä tehdä täysin tarkkoja laskelmia toiminnan käynnistymisen ja pyörittämisen kuluista. Talousarviot perustuvat päiväkotiyrittäjien omiin arvioihin, jotka pohjautuvat päiväkotiyrittäjien hakemaan tietoon aiheesta. Taulukossa 4 on laskettu Päiväkoti Ihme ja Kumman arvioidut perustamiskulut.

Taulukko 4. Päiväkoti Ihme ja Kumman perustamiskulut.

Irtaimisto ja sisustus	10 000,00 €
atk-laitteet, muu laitteisto, tarvittavat kalusteet, astiat, tekstiilit, askartelutarvikkeet, lelut	
Liiketilän vuokra 2kk + takuuvuokra 3kk	12 500,00 €
1kk on arvioitu maksimissaan 2500€ maksimissaan 250 m ² kokoinen tila m ² hinta maksimissaan á 10,00	
Liiketilän korjaus- ja muutostyöt	10 000,00 €
koneellinen ilmastointi, maalaus ja tapetointi, tilamuutokset	
- hyödynnetään perhesuhteita, yrityksen perustajan avomies ja eno ovat ammatiltaan talonrakentajia	
Alkumarkkinointi	5 000,00 €
2 kuukauden palkat + 40 % muuta kulut	16 600,00€
1 kk = 2 lastentarhanopettajaa 5800€ (perustajat) + 1 lähihoitaja 2500€ (aluksi ei tarvitse palkata kuin tarvittava määrä henkilökuntaa, lapsimäärän kasvaessa palkataan lisää.)	
RAHAN TARVE YHTEENSÄ	54 100,00€
Kustannusylitysvaraus 10 %	5 010,00€
YHTEENSÄ	59 110,00 €

Taulukossa 5 on laskettu päiväkoti Ihme ja Kumman arvioidut kuukausimenot, johon sisältyy erilaisia kiinteitä kuluja kuten palkat ja vuokrat.

Taulukko 5. Päiväkoti Ihme ja Kumman kuukausimenot.

Palkat (yksityisten sosiaalipalvelualueiden työehtosopimus)	12 400,00 €
4 x lähihoitaja 1800 €	
2 x lastentarhanopettaja (perustajat) 2100 €	
1 x päiväkotiapulainen (osa-aikainen) 1000 €	
+ 40 % muita kuluja	4 960,00 €
Mahdollisen sijaisten tarpeen kulut	700,00 €
Liiketilavuokra	2 500,00 €
enintään 250m ² m ² á 10,00 €	
Vesi ja sähkö	300,00 €
Puhelin + Internet	160,00 €
Lapsen ruokailu	2 240,00 €
enintään 4 € / vuorokausi	
kokopäivähoitolapset 22 x 4 € x 20 arkipäivää /kk	
= 1 760,00 €	
osapäivähoitolapset 10 x 4 € x 12 arkipäivää /kk	
=480,00 €	
Materiaalit ja kalusto	100,00 €
Muut mahdolliset kustannukset esimerkiksi kirjainpito	500,00 €
YHTEENSÄ	23 860,00 €

Yrityksen kannattavuuslaskelmassa huomioidaan yrityksen kiinteät kustannukset sekä mahdolliset muut kustannukset. Päiväkoti Ihme ja Kumman kannattavuuslaskelma on taulukossa 6. Kiinteitä kustannuksia ovat palkkakustannukset ja niistä aiheutuvat sivukulut (40 %), liiketilan vuokra, mahdolliset laitevuokrat, ynnä muut mahdolliset kiinteät kulut. Muita kuluja yritykselle voi tuoda esimerkiksi yrityksen markkinointi, sähkö, vesi, siivous, koulutus, edustuskulut, kirjanpito, ostopalvelut ja vakuutukset. (Yritys-Suomi 2011f.)

Taulukko 6. Päiväkoti Ihme ja Kumman kannattavuuslaskelma.

Tulos vuodessa	263 780,00 €
<p>Tulostavoite on laskettu siten, että päiväkodin kaikki 32 hoitopaikkaa on suunnitellusti täynnä 11 kuukauden ajalla (kesälomakuukauden esim. heinäkuu päiväkotia suljettu). Kunnallisten ostopalvelupaikkojen mahdollisia lisätuloja ei ole huomioitu tässä kannattavuuslaskelmassa.</p>	
KIINTEÄT KULUT	
Palkat	148 800,00 €
2 x lastentarhanopettaja (2 100,00€) ja	
4 x lastenhoitaja (1 800,00€)	
1x päiväkotiapulainen (1 000,00€)	
Palkkojen sivukulut (40 %)	59 520,00 €
Liiketilan vuokra enintään 2 500 €/kk	30 000,00 €
Ruokakulut 2 240,00€/kk x 11kk (kesälomakuukauden päiväkotia kiinni)	24 640,00
Sähkö ja vesi	3 600,00 €
Korjaukset ja huollot	3 000,00 €
Markkinointi	1 000,00 €
Puhelin, Internet ja toimistotarvikkeet, ym.	2 000,00 €
Muita kuluja esimerkiksi kirjanpito	3 000,00 €

Sijaisuus- ja varakalusto kulut	9 000,00 €
Kiinteät kulut yhteensä	284 560,00 €
TULOT - KULUT	-20 780,00€
Karkean arvion mukaan kunnalliset ostopalvelupaikat tuovat päiväkotia Ihme ja Kummalta edellä mainittujen tulojen lisäksi 40 000,00€, sillä kunnallisesta ostopalvelupaikasta veloitetaan enemmän kuin yksityisestä. Tämä tulos laskettiin siten, että kunnallisesta ostopalvelupaikasta veloitetaan 200,00€ enemmän kuin yksityisen asiakkaan palvelun hinnasta sekä siten, että 50 % päivähoitopaikoista on kunnan ostamia hoitopaikkoja.	Tämä tarkoittaa sitä, että päiväkotia Ihme ja Kumman tuotto on noin + 20 000,00 € /vuosi

5.12 Toiminnan ja laadun arviointi

Päiväkoti Ihme ja Kumman toimintaa sekä toiminnan ja palveluiden laatua arvioidaan jatkuvasti. Ennen yrityksen perustamista tulevaa toimintaa arvioidaan yhdessä yritysasiamiehen sekä rahoitusneuvojien kanssa.

Yrityksen toimintaa ohjaavat päivähoitolaki ja päivähoitoasetus. Tämän lisäksi toiminta noudattaa valtakunnallisia linjauksia varhaiskasvatuksesta. Päiväkoti Ihme ja Kummalta tehdään oma varhaiskasvatus- sekä turvallisuussuunnitelma. Nämä asiakirjat toimivat laadunhallinnan välineinä.

Päiväkoti Ihme ja Kummassa palveluiden sekä varhaiskasvatuksen laadun arvioinnin välineenä toimii jokaisen lapsen yksilöllinen varhaiskasvatussuunnitelma, joka laaditaan hoitosuhteen alussa ja tarkistetaan toimintakausittain. Lapsen varhaiskasvatussuunnitelma laaditaan yhdessä vanhempien kanssa. Toiminnan alettua sekä sen jälkeen vuosittain, asiakkaille teetetään asiakastyytyväisyyskysely.

Päiväkoti Ihme ja Kummalta tehdään yrityksen oma laatukäsikirja, jossa kuvailaan yrityksen laadun eri tekijät, sillä se on yksi laadun kehittämisen ja parantamisen lähtökohta. Laatukäsikirjan ollessa kattava, se sisältää yrityksen esittelyn, toiminta-ajatuksen, erityispiirteet, arvot ja kehityssuunnitelmat. Laatukäsikirjasta

käy ilmi yrityksen laatupolitiikka, johtaminen, resurssien ja prosessien hallinta sekä yrityksen laadun arviointimenetelmät ja kehittäminen. (Kainlauri 2007, 70.)

5.13 Riskien hallinta

Päiväkoti Ihme ja Kumman riskinä on se, että päiväkotia ei tavoita sen asiakasryhmää ja päiväkotiin ei tule asiakkaita. Hyvällä markkinointisuunnitelmalla ja asiantuntevalla markkinoinnin toteuttamisella voidaan kuitenkin tätä riskiä selvästi pienentää.

Yhtenä riskinä päiväkotia Ihme ja Kumman perustamisessa on se, että talousarvioit ylittyvät. Rauhassa ja huolella suunniteltu toiminta, ammattilaisten kanssa tehdyt taloussuunnitelmat ja hätäkohtien välttäminen vähentävät tätä riskiä. Koska päiväkotia Ihme ja Kumman perustamisella ei ole kiire, voivat yrittäjät rauhassa etsiä Ihme ja Kummalle sopivan rahoituksen ja talouteen sopivia ratkaisuja.

Päiväkoti Ihme ja Kumman toiminnan toimivuuden riskinä on myös epäsovivan henkilön palkkaaminen. Huolella tehdyt työhaastattelut ja henkilön taustojen selvittäminen esimerkiksi suosittelijoille soittaminen vähentävät tämän riskin mahdollisuutta. Päiväkoti Ihme ja Kumman mahdollisuutena on myös palkata henkilöalukseksi koeajalle, jolloin nähdään, onko henkilö sopiva päiväkodin työyhteisöön ja päiväkodin työntekijäksi.

5.14 SWOT-analyysi

SWOT-analyysi on työkalu, jonka avulla pystytään analysoimaan ja kehittämään yrityksen toimintaa. SWOT-analyysissä määritellään yrityksen vahvuuksia ja heikkouksia sekä sen mahdollisuuksia ja uhkia. (Kainlauri 2007, 34.) Taulukossa 7 on pohdittu Päiväkoti Ihme ja Kumman perustamisvaiheen mahdollisuuksia, vahvuuksia, uhkia ja heikkouksia.

Taulukko 7. Päiväkoti Ihme ja Kumman SWOT-analyysi.

<p>Vahvuudet</p> <ul style="list-style-type: none"> – Molemmilla yrittäjillä perheen yrittäjätausta sekä perheen taustatuki – Yrittäjien 15 vuoden ystävyys – Yrittäjien hyvä hoito- ja kasvatustyön osaaminen – Asiakaslähtöinen toimintatapa – Yrittäjien myönteinen palveluasenne – Kasvava kysyntä yksityiselle päiväkodille ja päivähoitopaikoille – Luottamus omaan toimintaan – Yrittäjien määrätietoisuus – Päiväkoti Ihme ja Kumman asiakkaat kohtaava toiminta-ajatus 	<p>Mahdollisuudet</p> <ul style="list-style-type: none"> – Sijaintipaikkakunta on lapsiperheiden suosima – Sijaintipaikkakunnalla kasvava päivähoitopaikkojen kysyntä – Kunnat lisäävät ostopalvelujen käyttöä – Isoihin kunnallisiin päiväkoteihin verrattuna, mahdollisuus tarjota asiakaslähtöisempää palvelua.
<p>Heikkoudet</p> <ul style="list-style-type: none"> – Yrittäjäkokemuksen puuttuminen – Yrittäjien vähäinen aika alalla 	<p>Uhat</p> <ul style="list-style-type: none"> – Kunnat vähentävät palveluostoja – Markkinointi ei kohtaa asiakkaita – Päivähoitopaikat eivät täyty

6 LOPUKSI

Opinnäytetyö antoi sen kirjoittajille hyvät lähtökohdat lähteä tulevaisuudessa toteuttamaan omaa haavettaan perustaa oma päiväkotiyritys. Opinnäytetyö antaa laajan katsauksen yrittäjyyden vaatimuksista, yrityksen perustamisesta ja päivähoitopalvelujen tuottamisesta. Ammattina päiväkotiyrittäjyys jäi kiehtomaan molempia opinnäytetyön tekijöitä. Päiväkoti Ihme ja Kumman toiminta-ajatusta hyödynnetään, jos opinnäytetyön tekijät tulevaisuudessa perustavat oman päiväkodin. Ainakaan vielä päiväkodin perustaminen ei ole opinnäytetyön tekijöille ajankohtaista.

Tässä opinnäytetyössä Päiväkoti Ihme ja Kumman liiketoimintasuunnitelman talousarviot ja kannattavuuslaskelmat ovat tehty suuntaa antaviksi arvioiksi. Tehdyt arviot ja laskelmat pohjautuvat opinnäytetyön tekijöiden osaamiseen. Tarkempien talousarvioiden ja kannattavuuslaskelmien tekeminen vaatii liiketalouden ammattitaitoa ja osaamista. Koska tämän opinnäytetyön pääpainona oli näyttää tekijöiden sosiaalialan osaaminen, tekijät kokivat, että Päiväkoti Ihme ja Kumman liiketoimintasuunnitelma kokonaisuudessaan täyttää tämän opinnäytetyön vaatimukset, jotka sosiaalialan koulutus asettaa.

Opinnäytetyön tekijät kokivat, että liiketoimintasuunnitelman laatiminen oli antoisaa, mutta haastavaa. Liiketoimintasuunnitelman talousosio osoitti, että Päiväkoti Ihme ja Kumman päiväkodin taloudessa on vielä paljon hiomista. Kokonaisuudessaan liiketoimintasuunnitelma kuitenkin osoittaa, että yritys on muilta osin perustettavissa. Päiväkoti Ihme ja Kumman kannattavuuden arvioimisen tueksi olisi voinut olla tarpeellista tehdä yhteistyötä esimerkiksi yritysneuvojan kanssa, valitettavasti opinnäytetyön ajalliset resurssit eivät tähän riittäneet.

Opinnäytetyön yhteistyökumppanina toimi nuori naisyrittäjä Hanna Matara. Hän on perustanut oman päiväkotiyrityksensä lähiaikoina ja lisäksi hän on koulutukseltaan sosionomi (AMK). Hän on antanut tähän opinnäytetyöhön näkökulmia, joita opinnäytetyön kirjoittajat eivät välttämättä olisi osanneet huomioida. Tässä opinnäytetyössä on myös viitattu Hanna Mataran kanssa käytyihin palavereihin.

Matara lisäsi opinnäytetyön luotettavuutta, sillä häneltä löytyy ammattitaitoa ja omakohtaista kokemusta päiväkotiyrityksen perustamisesta. Matara on antanut opinnäytetyön kirjoitusprosessin aikana parannusehdotuksia opinnäytetyöhön.

Opinnäytetyö vahvisti kirjoittajien ajatusta siitä, että päiväkotiyritystä ei kannata perustaa ainoastaan taloudellisin perustein, vaan tulee sen perustamisen lähtökohdaksi olla rakkaus tällaista työtä ja lapsia kohtaan. Päiväkotiyrityksen perustaminen tavoitellen suuria voittoja on harvoin mahdollista, sillä yleisesti päiväkotien asiakkaina toimivat tavalliset ihmiset tavallisin tuloin.

Opinnäytetyössä syntynyt Päiväkoti Ihme ja Kumma on opinnäytetyön tekijöille ylpeyden aihe. Ihme ja Kumman toiminta-ajatuksen suunnittelu oli kokonaisuudessaan mielenkiintoinen prosessi. Tähän vaikutti muun muassa se, että suunnittelu tapahtui opinnäytetyön tekijöiden omien näkemysten ja arvojen pohjalta. Opinnäytetyön tekijöistä tuntui hienolta luoda innovatiivinen ja oma toiminta-ajatus päiväkodille. Sekä opinnäytetyö että Päiväkoti Ihme ja Kumma koetaan erittäin onnistuneeksi kokonaisuudeksi.

On hienoa, että sosiaalialalla annetaan mahdollisuus tämän tyyppisen opinnäytetyön tekemiseen. Tämän opinnäytetyön tekeminen kuitenkin osoitti, että sosiaalialan koulutus ei yksin anna lähtökohdita sosiaalialan yrityksen perustamiselle.

LÄHTEET

Aaltonen, M.; Ojanen, T.; Sivén, T.; Vihunen, R. & Vilén, M. 2006. Lapsen aika. Helsinki: WSOY.

Alila, K.; & Parrila, S. (toim.) 2004. Laadunhallinnan perusteita ja menetelmiä varhaiskasvatuksessa. Sosiaali- ja terveysministeriön julkaisuja. Helsinki: Edita Prima Oy.

Aluehallintovirasto 2011a. Yksityinen sosiaalipalvelutoiminta. Toiminnalle asetettavat edellytykset.

<http://www.avi.fi/fi/virastot/lansijasisasuomenavi/Sosiaalijaterveydenhuolto/Sosiaalihuolto/Documents/Yks%20sospalv%20toiminnalle%20asetettavat%20edellytykset.pdf>

Aluehallintovirasto 2011b. Lasten päivähoito ja kotihoidontuki. Viitattu 8.11.2011. <http://www.avi.fi/fi/virastot/lansijasisasuomenavi/Sosiaalijaterveydenhuolto/Sosiaalihuolto/Sivut/Lastenpaivahoitojakotihoidontuki.aspx>

Asetus lasten päivähoitosta 16.3.1973/239

Finnvera 2010a. Pienlaina – pienyrityksen perustamiseen ja kehittämiseen. Viitattu 15.10.2011. http://finnvera.fi/content/download/1120/21698/file/Pienlaina_nettti_0610.pdf

Finnvera 2010b. Pientakaus – yrityksen luoton vakuudeksi. Viitattu 15.10.2011. http://finnvera.fi/content/download/1219/22307/file/Pientakaus_1011.pdf

Finnvera 2010c. Investointi- ja käyttöpääomailaina – yritysten investointeihin ja kasvun rahoitukseen. Viitattu 15.10.2011. http://finnvera.fi/content/download/1212/22286/file/Investointi_%20ja_kayttopaaomailaina_0610ps.pdf

Finnvera 2011a. Yrittäjälaina – yrityksen perustajalle, toiminnan jatkajalle ja yrityksessä työskentelevälle osakkaalle. Viitattu 15.10.2011. http://finnvera.fi/content/download/1217/22301/file/Yritt%C3%A4j%C3%A4laina_nettti_0111.pdf

Finnvera 2011b. Naisyrittäjälaina – naisten omistamien ja johtamien yritysten perustamiseen ja kehittämiseen. Viitattu 15.10.2011. http://finnvera.fi/content/download/1124/21710/file/Naisyritt%C3%A4j%C3%A4laina_nettti_0610.pdf

Finnvera. Finnvera lyhyesti. Viitattu 15.10.2011. <http://finnvera.fi/Finnveran-esittely/Finnvera-lyhyesti>.

Hakkola, K. & Virsu, M. 2000. Entäs jos... Laulava puu ja muita tarinoita teematyöskentelystä. Tampere: Tammi.

Hiltunen, M.; Karjalainen, T.; Mannio, L.; Pättiniemi, P.; Pötry, J.; Savolainen, A.; Tainio, J.; Tirkkonen, T.; & Välke, R. 2007. Hyvinvointiyrittäjän liiketoimintaopas – ammatinharjoittajasta yrittäjäksi. Helsinki: Tietosanoma Oy.

Hoitopaikka.net 2007. Yksityinen päivähoito. Viitattu 27.10.2011. <http://www.hoitopaikka.net/v2/HoitopaikkaNetetusivu/Palvelut/Kaikille/tabid/62/Default.aspx>

Hujala, E.; Parrila, S.; Lindberg, P.; Nivala, V.; Tauriainen, L. & Vartiainen, P. 1999. Laadunhallinta varhaiskasvatuksessa. Oulun yliopisto. Varhaiskasvatuskeskus.

Järvinen, M.; Laine, A.; Hellman-Suominen, K. 2009. Varhaiskasvatusta ammattitaidolla. Hämeenlinna: Kariston Kirjapaino Oy.

Kaarakainen, M. 2004. Hoivayrityksen perustaminen ja toimintaa ohjaava lainsäädäntö. Teoksessa Rissanen, S. & Sinkkonen, S. (toim.) Hoivayrittäjyys. Jyväskylä: PS-kustannus.

Kainlauri, A. 2007. Ideasta hyvinvointialan yrittäjäksi. Helsinki: WSOYpro.

Kansaneläkelaitos 2011a. Yksityisen hoidontuki. Viitattu 27.10.2011. <http://kela.fi/in/internet/suomi.nsf/NET/170701124416EH?OpenDocument>

Kansaneläkelaitos 2011b. Yksityisen hoidon tuen määrä ja maksaminen. Viitattu 27.10.2011. <http://kela.fi/in/internet/suomi.nsf/NET/110608133312HL?OpenDocument>

Karlsson, L. & Riihelä, M. 2004. Ajattelu alkaa ihmetyksestä. Ryhmätyöstä yhteistoiminnalliseen oppimiseen. Korjattu 4. painos. Viitattu 5.11.2011. http://www.edu.helsinki.fi/lapsetkertovat/Julkaisut/Ajattelu_alkaa.pdf

Keski-Uudenmaan Ympäristökeskus 2011. Elintarvikehuoneiston perustamisohje. Viitattu 25.10.2011. http://web.tuusula.fi/keskiuudenmaanymparistokeskus/attachments/text_editor/17365.pdf?checksum=8c861cf8ed50ada7b42b60c3066b707e

Kettunen, T.; Ihalainen, J. & Heikkinen, H. 2001. Monimuotoinen sosiaaliturva. Helsinki: WSOY.

Kinos, J. 2001. Lapsilähtöinen varhaiskasvatus. Teoksessa Hujala, E. (toim.) Puheenvuoroja lapsista ja varhaiskasvatuksesta. Jyväskylä: Varhaiskasvatus 90 Oy.

Kotilainen, P. & Lampinen, M. 2001. Päiväkodin valintaperusteet ja vanhempien tyytyväisyys kunnallisessa ja yksityisessä päiväkodissa. Opinnäytetyö. Sosiaalialan koulutusohjelma. Jyväskylä: Jyväskylän ammattikorkeakoulu. Saatavissa myös <https://publications.theseus.fi/handle/10024/30244>

Laki lasten päivähoidosta 19.1.1973/36

Laki sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista 3.8.1992/734

Laki sosiaalihuollon ammatillisen henkilöstön kelpoisuusehdoista 29.4.2005/272

Laki yksityisten sosiaalipalvelujen valvonnasta 9.8.1996/603

Mikkola, P. & Nivalainen, K. Lapselle hyvä päivä tänään – näkökulmia 2010-luvun varhaiskasvatukseen. Helsinki: Pedatieto.

Näätänen, R.; Niemi, P.; Laakso, J & Peltola, R. 2005. Tietoa käsittelevä ihminen. Helsinki: WSOY.

Oulun kaupunki 2008. Lasten päiväkotitilojen perustamisohje. Viitattu 25.10.2011. www.ouka.fi/ymparisto/laatukasikir/PaivakodperustOhjeversio3.doc

Pk-yrityksen riskienhallinta 2009. Yrityksen perustaminen. Viitattu 25.5.2011. <http://www.pk-rh.fi/perusvaatimukset/riskienhallinnan-perusvaatimukset/yrityksen-perustaminen>

Puhakka-Tanskanen, A. & Tossavainen, K. 2004. Sosiaali- ja terveysalan yrittäjyyskoulutus kehittämishankkeena. Teoksessa Rissanen, S. & Sinkkonen, S. (toim.) Hoivayrittäjyys. Jyväskylä: PS-kustannus.

Raatikainen, L. 2006. Liikeideasta liikkeelle. Helsinki: Edita Prima Oy.

Rissanen, S & Sinkkonen, S (toim.) Hoivayrittäjyys. Jyväskylä: PS-kustannus.

- Rissanen, S & Sinkkonen, S 2004. Hoivayrittäjyyden käsite, tausta ja erityispiirteet. Teoksessa Rissanen, S. & Sinkkonen, S. 2004. Hoivayrittäjyys tutkimuksen ja kehittämisen kohteena. Teoksessa Rissanen, S & Sinkkonen, S (toim.) Hoivayrittäjyys. Jyväskylä: PS-kustannus.
- Setälä, A. 2011. Päivähoidon henkilöstön ja esiopetuksen opettajien kelpoisuusvaatimukset. Teoksessa Semi, R. (toim.) Lastentarhanopettajan kalenteri 2011–2012. Jyväskylä: PS-kustannus.
- Sharp, C. 2004. Developing young children's creativity: what can we learn from research? Viitattu 23.9.2011. <http://www.nfer.ac.uk/nfer/publications/55502/55502.pdf>
- Sinkkonen, S. & Kosola, T. 2004. Hoivayrittäjäksi ryhtyminen perustamalla oma yritys: esimerkkinä päiväkotiyrittäjyys. Teoksessa Rissanen, S. & Sinkkonen, S. (toim.) Hoivayrittäjyys. Jyväskylä: PS-kustannus.
- Solatie, J. 2009. Luova lapsi: oivaltaa, oppii ja pärjää. Helsinki: Tammi.
- Sosiaalihuoltolaki 17.9.1982/710
- Stakes 2005. Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet. Oppaita 56. Helsinki. Saatavissa myös <http://www.thl.fi/thl-client/pdfs/7eef5448-e8a3-4887-ab97-19719ea74066>
- Suomen lastenhoitoalan liitto Ry 2005. Lastenhoitoalan eettiset perusteet. Viitattu 25.5.2011. <http://www.slal.fi/index.php?k=7211>
- Tanhua, E. 2011. Rohkea veto. Lapsen maailma 3/2011.
- Tenhunen 2004. Yrittäminen sosiaali- ja terveysalalla. Järvenpää: Yrityssanoma Oy.
- Terveyden ja hyvinvoinnin laitos 2008. Yksityinen palvelutuotanto sosiaali- ja terveydenhuollossa. Viitattu 28.10.2011. <http://info.stakes.fi/yksityinenpalvelutuotanto/FI/tuotetutpalvelut/sosiaalipalvelut/index.htm>
- Terveyden ja hyvinvoinnin laitos 2010. Lasten päivähoito 2009. Tilastoraportti. Viitattu 27.10.2011. http://www.stakes.fi/tilastot/tilastotiedotteet/2010/Tr32_10.pdf
- Terveyden ja hyvinvoinnin laitos 2011a. Yksityiset sosiaalipalvelut 2010. Tilastoraportti. Viitattu 28.10.2011. http://www.stakes.fi/tilastot/tilastotiedotteet/2011/Tr25_11.pdf
- Terveyden- ja hyvinvoinnin laitos 2011b. Tilasto ja indikaattoripankki SOTKANet. Viitattu 19.8.2011 <http://uusi.sotkanet.fi/portal/page/portal/etusivu/hakusivu?group=233>
- Työ- ja elinkeinotoimisto 2011. Starttiraha – aloittavan yrittäjän tuki. Viitattu 17.10.2011. http://www.mol.fi/mol/fi/04_yrittaminen/05_starttiraha/index.jsp.
- Uusikylä, K. & Piirto, J. 1999. Luovuus. Taito löytää, rohkeus toteuttaa. Juva: WSOY.
- Verohallinto 2011. Arvonlisäverovelvollisen opas 2011. Verohallinnon julkaisu 189.11. Viitattu 8.11.2011 <http://www.vero.fi/download/noname/%7B80188B43-276C-4C60-AD12-A46B8507289E%7D/6765>
- Vilén, M.; Vihunen, R.; Vartiainen, J.; Sivén, T.; Neuvonen, S. & Kurvinen, A. 2007. Lapsuus – erityinen elämänvaihe. Helsinki: WSOY Oppimateriaalit Oy.
- Yritys-Suomi 2011a. Yrityksen nimi. Viitattu 12.10.2011. <http://www.yrityssuomi.fi/web/guest/yrityksen-nimi>
- Yritys-Suomi 2011b. Kirjanpidon järjestäminen. Viitattu 12.10.2011. <http://www.yrityssuomi.fi/web/guest/kirjanpidon-jarjestaminen>

Yritys-Suomi	2011c.	Liiketilöjen hankkiminen.	Viitattu	12.10.2011.
http://www.yrityssuomi.fi/web/guest/liiketilöjen-hankkiminen				
Yritys-Suomi	2011d.	Hinnoittelu.	Viitattu	12.10.2011
http://www.yrityssuomi.fi/web/guest/hinnoittelu				
Yritys-Suomi	2011e.	Talous ja rahoitus.	Viitattu	12.10.2011.
http://www.yrityssuomi.fi/web/guest/talous-ja-rahoitus				
Yritys-Suomi	2011f.	Työntekijästä tulevat kustannukset.	Viitattu	12.10.2011.
http://www.yrityssuomi.fi/web/guest/tyontekijasta-tulevat-kustannukset				